

Taloussuunnitelma 2019 – 2022

Talousarvio 2019

Valtuusto 11.12.2018

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky. • 13530 Hämeenlinna • Puh. 03 6291

Hämeenlinnan yksikkö
Ahvenistontie 20
13530 HÄMEENLINNA
vaihde 03 6291

Riihimäen yksikkö
Kontiontie 77, 11120 RIIHIMÄKI
PL 140, 11101 RIIHIMÄKI
vaihde 019 744 51

Sinua kuunnellen.....

Sisällys

1	Suunnitelman lähtökohdat.....	3
1.1	Yleinen taloudellinen tilanne ja taustat kuntayhtymän taloudelle	4
1.2	Sairaanhoitopiirin alue, väestö ja palvelujen tarve.....	6
2	Sairaanhoitopiirin strategia.....	9
2.1	Strategian tukipilarit	11
2.2	Kriittiset menestystekijät	11
3	Vuoden 2019 talousarvion painopistealueet.....	12
4	Asiakasnäkökulma.....	13
5	Henkilöstö 2019.....	14
5.1	Henkilöstösuunnitelma.....	15
6	Tulosaluekohtaiset suunnitelmat.....	17
6.1	Operatiivinen tulosalue	17
6.1.1	Operatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2019	18
6.1.2	Operatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2019.....	23
6.2	Konservatiivinen tulosalue	25
6.2.1	Konservatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2019	25
6.2.2	Konservatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2019	30
6.3	Psykiatrian tulosalue.....	32
6.3.1	Psykiatrian tulosalueen toimintasuunnitelma 2019.....	33
6.3.2	Psykiatrian tulosalueen tuloslaskelmat 2019.....	37
6.4	Tukipalvelujen tulosalue.....	38
6.4.1	Tukipalvelujen tulosalueen toimintasuunnitelma 2019.....	38
6.4.2	Tukipalvelujen tulosalueen tuloslaskelmat 2019.....	41
6.5	Yhtymähallinto	42
6.5.1	Yhtymähallinnon tuloslaskelmat 2019.....	42
7	Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2019.....	44
7.1	Yleiset perustelut ja sitovuustasot.....	44
7.2	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa 2019	48
7.3	Investointi- ja rahoitusosa 2019.....	52
7.3.1	Investointimenot ja -tulot sekä poistot ja lainoitus suunnitelmakaudella 2019 – 2022.....	54
7.3.2	Rakentamishankkeiden 2019 - 2022 perustelut	55
7.5	Kuntamaksut.....	60
7.5.1	Kuntamaksut vuonna 2019, ilman ensihoitoa.....	60
7.5.2	Kuntamaksujen vertailu 2018 – 2019	60
8	Kanta-Hämeen apuvälinekeskusliikelaitos	62
8.1	Apuvälinekeskusliikelaitoksen toimintasuunnitelma 2019.....	62
8.2	Apuvälinekeskusliikelaitoksen tuloslaskelma sekä rahoitus- ja investointilaskelma	64
9	Talous suunnitelmakaudella 2019 – 2022, ilman ensihoitoa.....	66

Liitteet

1. Hoitopäivät
2. Hoitojaksot
3. Kuntalaskutettavat käynnit
4. Sairaansijat

1 Suunnitelman lähtökohdat

Sairaanhoidopiiriin toimintaympäristö on vuoden 2018 aikana ollut samantyyppisessä muutoksen odottamisen tilassa kuin edellisellä vuonna. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu on edelleen jatkunut vuonna 2018, mutta uudistuksen valmistumisajankataulu ei ole vahvistunut. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteet ovat säilyneet ennallaan: hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, palvelujen yhdenvertaisuus, saatavuus ja vaikuttavuus sekä kustannusten kasvuvauhdin hillitseminen. Sote- ja maakuntauudistus tarkoittaisi sairaanhoidopiiriin näkökulmasta liikkeenluovutusta maakunnalle sekä järjestäjän ja tuottajan erottamista toisistaan.

Hämeen liiton esivalmisteluorganisaatio jatkaa Kanta-Hämeen sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuuden suunnittelua Oma Häme -hankkeena. Sairaanhoidopiiri osallistuu mahdollisen tulevan maakunnan integroidun palvelujärjestelmän valmisteluryhmiin.

Sairaanhoidopiirille oli kertynyt vuoteen 2013 mennessä lähes 26 milj. euron alijäämä. Sen kattamiseksi on ohjelma, josta kolme ensimmäistä vuotta on toteutettu suunnitelman mukaisesti, neljäntenä vuonna suunnitelmaa jatkettiin vuodella. Vuoden 2018 lopussa alijäämä on ennusteen mukaan n. 4,6 milj. euroa. Alijäämä olisi aiemman suunnitelman mukaan tullut katetuksi vuoden 2018 loppuun mennessä, mutta sote-uudistuksen aikataulumuutos mahdollisti ohjelman jatkamisen vuodella. Tilintarkastuslautakunnan kuntajaoston mukaan taseessa olevaa poistoeroa voidaan käsitellä ylijäämän kaltaisena eränä, jolloin alijäämiä ei tarvitse kateta poistoeron suuruiselta osalta. Näin laskettuna kuntalain siirtymäsääntösten mukaan viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksessä katettavaa alijäämää on vuonna 2019 jäljellä n. 800 000 euroa. Mahdollisen maakuntauudistuksen toteutuessa maakuntavaltuusto päättää poistoeron käsitelystä silloin, kun sairaanhoidopiirin varat ja velat siirtyvät maakunnalle.

Sairaanhoidopiiriin oma toiminta on useiden vuosien ajan toteutunut pääosin talousarvion mukaan. Merkittävin epävarmuustekijä on palvelujen osto muualta, jonka osuus on vuoteen 2017 asti kasvanut tasaisesti, mutta kääntynyt hienoiseen laskuun vuonna 2018. Nettokustannuksilla ja myös tarvekatioiden mitaten sekä tuottavuuskehitykseltään KHSHP kuuluu Suomen taloudellisesti tehokkaimpiin sairaanhoidopiireihin. Kustannusten hallinta kiinteällä vuosibudjetilla, kuntien tasalaskutuksella ja sopimusohjausmenettelyllä ei ole estänyt saatavuuden ja laadun jatkuvaa parantamista prosessien kehittämisen kautta.

Vuoden 2018 aikana Kanta-Hämeen sairaanhoidopiiri on jatkanut yhteistyön tiivistämistä Pirkanmaan sairaanhoidopiiriin kanssa maaliskuussa 2018 valmistuneen työnjako- ja rakenneselvityksen pohjalta. Tavoitteena on luoda yhteinen, kilpailukykyinen toimintarakenne yhdessä Pirkanmaan kanssa sekä mahdollistaa Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen erikoissairaanhoidon tasapainoinen kasvu. Valmistelua on jatkettu työnimellä ”8 tähden sairaala” ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoidopiiri tuli hallituksensa päätöksellä mukaan valmisteluun syksyllä 2018. Valmistelun on tarkoitus jatkua sairaanhoidopiiriin valtuuston kesäkuussa 2018 tekemän päätöksen mukaan Tays Alustayhtiö Oy:ksi nimettävän yhteisomisteisen osakeyhtiön puitteissa keväällä 2019 ja edelleen yhteisessä osuuskunnassa tai osakeyhtiössä syksyllä 2019.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri sai helmikuussa 2018 sosiaali- ja terveysministeriöltä ns. rajoituslain mukainen poikkeusluvan uuden keskus-sairaalan rakentamista varten. Sairaalan toteutusmalliksi valittiin allianssimalli ja toteutuksen kehitysvaihe alkoi kilpailutuksen jälkeen maaliskuussa 2018. Kehitysvaiheen tarkoitus on varmistaa sairaalan suunnittelun tarkoituksenmukaisuus ja kokonaisbudjetissa pysyminen. Vanhan sairaalan ja sen kiinteistön jatkokehityksen suunnittelu on käynnistetty, tavoitteena myynti alkuvuodesta 2019 ja sairaalan takaisinvuokraus uuden sairaalan rakentamisajaksi. Uuden sairaalan rahoitus on varmistettu neuvottelemalla rahoitus valmiiksi vuosille 2019 - 2024 Kuntarahoituksen kanssa.

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja taustat kuntayhtymän taloudelle

Yleinen talouskehitys

Maailmantaloudessa korkeasuhdanne jatkuu, vaikka nopein kasvuvaihe onkin selvästi taittumassa. Suomen kansataloudessa kuluvasta vuodesta on tulossa suhdannevaiheen paras. Suomen talouden kasvu hidastuu kuitenkin selvästi noin 1,5 % vuosikasvuihin tulevana vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021 - 2022 talouskasvun arvioidaan palaavan noin 1 %:n tasolle.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan noin 3,0 %. Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 % prosenttiin. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Myönteistä talouskehitystä on kuluvana vuonna tukenut suhteellisen matalalla pysynyt inflaatio. Tilastokeskuksen mukaan Suomen inflaatio oli syyskuussa 1,4 %, joka oli euroalueen 2,0 %:n inflaatiota pienempi.

Valtiovarainministeriön julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2019 - 2022 ansiotaso nousee vuonna 2018 arviolta 1,9 %. Ansiotason nousu kiihtyy vuonna 2019 2,5 prosenttiin sopimuskorotusten seurauksena. Vuonna 2020 hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen kiihdyttävät edelleen ansiotason nousua 2,8 prosenttiin.

Kuntatalouden tilannekuva

Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous vahvistui merkittävästi vuonna 2017. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntien rahoituksen riittävyys parani selvästi, toimintamenot pienenevät ja lainakanta pysyi liki ennallaan. Kuntien verotulot kasvoivat keskimäärin 2 % vuonna 2017. Toisaalta valtionosuuksien leikkaukset laskivat verorahoituksen tuottoa. Kanta-Hämeessä verotulojen kasvu ylitti vuonna 2017 maan keskiarvon.

Vuonna 2018 kuntatalouden ennustetaan heikkenevän hieman edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Vuonna 2019 kuntatalouden tuloksen arvioidaan hieman paranevan, mutta toisaalta toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu ja kunta-alan palkankorotukset sekä kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkausten päättyminen.

Valtiovarainministeriön vuosille 2019 - 2022 tekemän kuntatalousohjelman mukaan väestönkasvu keskittyy Suomessa yhä harvempiin kuntiin. Voimakkaat väestömäärän muutokset aiheuttavat haasteita kuntien taloudelle. Muuttovoittokunnissa haasteena on palvelutarpeen kasvuun vastaaminen ja kasvavan väestömäärän vaatimien investointien toteutus taloudellisesti kestäväällä tavalla. Väestöä menettävissä kunnissa haasteena on puolestaan olemassa olevan palveluverkon sopeuttaminen su-pistuvaan palvelutarpeeseen.

Kuntatalouden palkkasumman ennustetaan kasvavan vuonna 2018 noin 4,2 % ja vuonna 2019 edelleen 3,5 %. Virka- ja työehtosopimusten mukaisesti kuntasektorilla on palkkojen korotuksiin vuonna 2019 käytössä vuoden alusta 1,2 % suuruinen järjestelyerä ja 1.4.2019 lukien 1 %:n suuruinen yleiskorotus.

Sairaanhoitopiirien taloustilanne

Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelman (2019 - 2022) mukaan sairaanhoitopiirien taloudellisen tilanne on koko maassa parantunut. Vuoden 2017 tilinpäätöstietojen mukaan sairaanhoitopiirien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 84 milj. euroa positiivinen. Sairaanhoitopiirien taseeseen kertyneen alijäämän määrä on vähentynyt selvästi. Alijäämän vähenemiseen on vaikuttanut vuonna 2015 voimaan tullut kuntalaki, jonka mukaan kuntayhtymillä on neljä vuotta aikaa kattaa taseen kertynyt alijäämä sekä maakunta- ja sote-uudistuksen voimaantumoon liittyvät linjaukset.

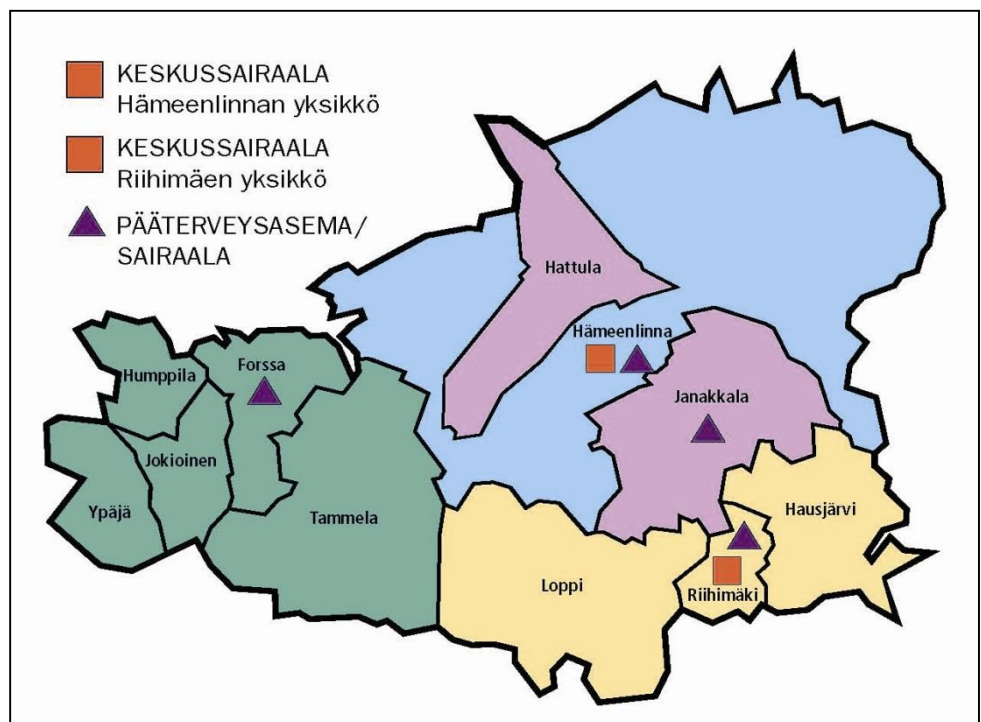
Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan sairaanhoitopiirien nettoinvestoinnit kasvoivat vuonna 2017 edellisvuoteen verrattuna noin 150 milj. eurolla eli lähes 30 prosentilla. Myös kuntayhtymien lainakanta kasvoi vuoden 2017 aikana noin 8,1 % eli noin 257 milj. euroa. Lainakannan kasvusta suurin osa selittyy sairaanhoitopiirien investoinneilla.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin uuden sairaalan rakennushankkeelle on saatu lupa sosiaali- ja terveysministeriöltä. Hanke on käynnistynyt vuoden 2019 loppuun kestäväällä kehittämisvaiheella, joka jälkeen rakentaminen alkaa suunnitelmien mukaan vuonna 2020. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 370 milj. euroa.

1.2 Sairaanhoitopiirin alue, väestö ja palvelujen tarve

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin toimialueen väestöpohja on vuoden 2017 lopun tilanteen mukaan **172 720** asukasta. Vuoden 2009 alusta toimialueeseen on kuulunut 11 kuntaa. Seutukunnittain kunnat ja väestöpohjat jakaantuvat seuraavasti:

Forssan seutu Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä	33 288 asukasta
Hämeenlinnan seutu Hattula, Hämeenlinna ja Janakkala	93 879 asukasta
Riihimäen seutu Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki	45 553 asukasta

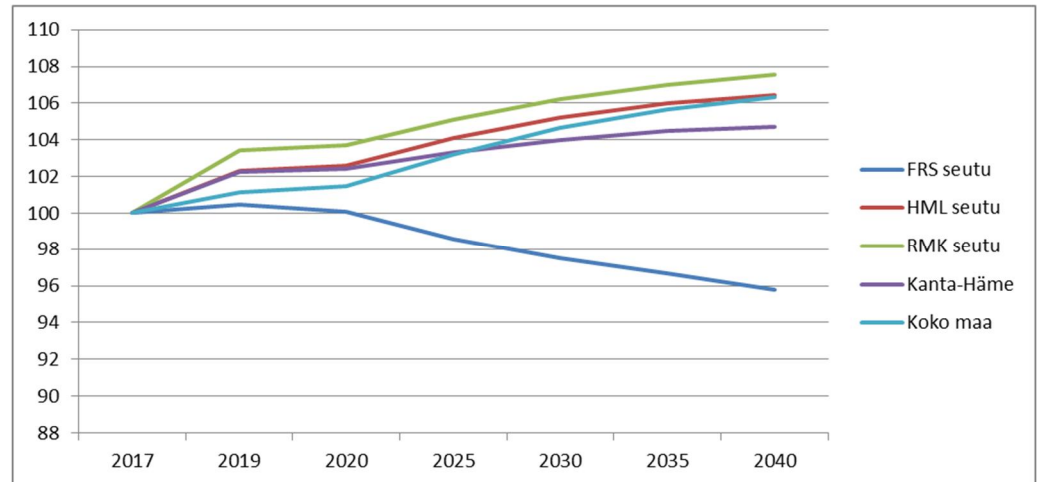
Kuva: Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kunnat

Kanta-Hämeen väestö ja väestöennusteet

Vuoden 2017 lopun tilanteen mukaan Kanta-Hämeen väestömäärä on 172 720 asukasta.

Väestöennusteen mukaan Kanta-Hämeen väestömäärä vuonna 2019 on noin 176 593, joka on noin 2,2 % enemmän kuin nykytilanteessa. Ennusteessa kasvu jatkuu siten, että vuonna 2040 Kanta-Hämeen väestömäärä on noin 180 820 (+4,7 % vuodesta 2017).

Seutukunnittain tarkasteltuna väkiluku lisääntyy suhteellisesti eniten Riihimäen ja Hämeenlinnan seudulla. Forssan seudun väkiluku vähenee.

Kaavio: Kanta-Hämeen suhteellinen väestökehitys seutukunnittain (Tilastokeskuksen väestöennuste 2015-2040)

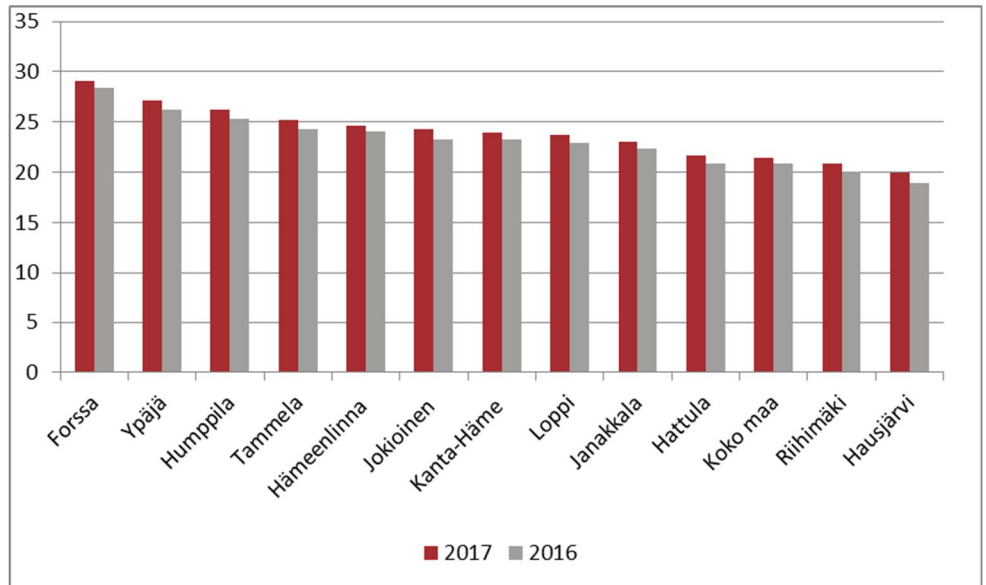
Väestön ikärakenne

Tulevalle väestökehitykselle on ominaista yli 75-vuotiaiden määrän lisääntyminen, mikä tuo paineita ja kysyntää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille, erityisesti sosiaalitoimen ja perusterveydenhuollon vanhuspalveluille.

Seutu	Ikäryhmät												Yhteensä		
	0-14			15-64			65-74			Yli 75-					
	2020	2030	2040	2020	2030	2040	2020	2030	2040	2020	2030	2040	2020	2030	2040
Forssan seutu	-0,4	-1,7	-2,1	-1,6	-5,2	-5,9	1,0	-0,4	-2,2	0,9	7,4	10,2	0,1	-2,5	-4,2
Hml seutu	-0,1	-1,3	-1,8	-0,9	-3,4	-4,2	0,4	-0,6	-1,5	0,6	5,3	7,5	2,6	5,2	6,4
RMK seutu	0,0	-1,3	-2,0	-1,2	-4,0	-5,0	0,6	0,2	-0,7	0,6	5,2	7,7	3,7	6,2	7,6
Kanta-Häme	-0,1	-1,3	-1,9	-1,1	-3,9	-4,7	0,6	-0,4	-1,5	0,7	5,6	6,7	2,4	4,0	4,7
Koko maa	0,0	-0,9	-1,4	-1,2	-3,4	-3,5	0,4	-0,6	-1,8	0,8	4,8	6,7	1,5	4,6	6,3

Taulukko: Ikäryhmittäiset väestömuutokset (%) vuoden 2017 tilanteeseen verrattuna (Tilastokeskuksen väestöennuste 2015-2040)

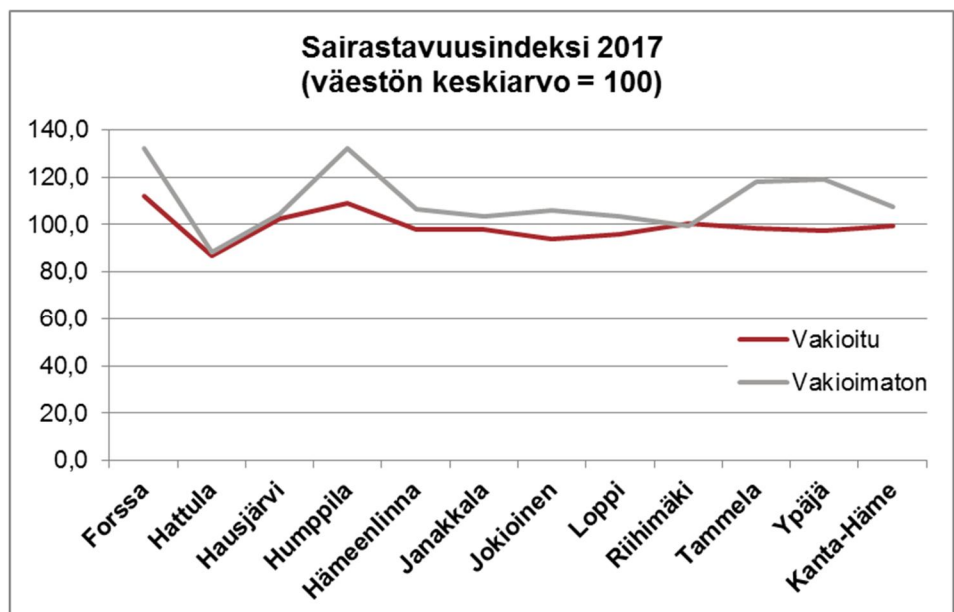
Kanta-Hämeen väestön ikärakenne on maan keskiarvoa vanhempaa. Kanta-Hämeessä 65 vuotta täyttäneiden osuus on väestöstä 23,9 %, kun se koko maassa on 21,4 %. Ikärakenteeltaan vanhimmat kunnat ovat Forssa, Ypäjä ja Humppila. Nuorin ikärakenne on Hausjärvellä ja Riihimäellä.

Kaavio: Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä Kanta-Hämeen kunnissa 31.12.2016 ja 31.12.2017

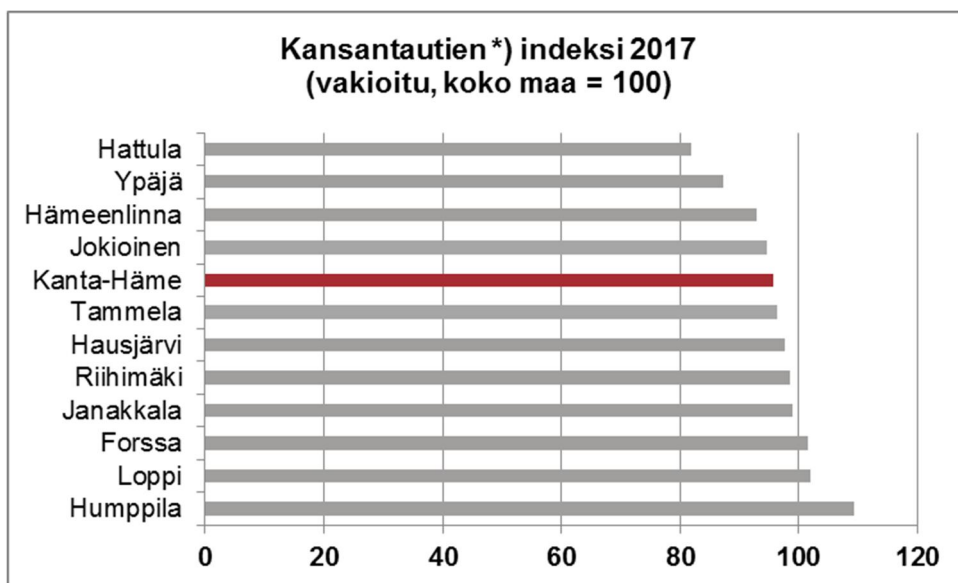
Väestön sairastavuus

Kansaneläkelaitoksen tietoihin perustuva väestön **sairastavuusindeksi** on muodostettu kuolleisuudesta, työkyvyttömyydestä ja pitkäaikaista lääkettä vaativista sairauksista. Sairastavuustiedot on kerätty Kansaneläkelaitoksen terveypuntarista. Sairastavuudeltaan Kanta-Häme on sairaanhoitopiireistä vuoden 2017 tilaston mukaan yhdeksännellä sijalla indeksiluvulla 107,3. Ikärakenne huomioon ottaen väestön sairastavuus on alle maan keskiarvon 99,2. Maan keskitasoa korkeammalla ikävakioitu sairastavuus on Forssassa (111,9), Humppilassa (109,2) ja Hausjärvellä (102,4). Hattulan (87,0) ja Jokioisten (93,7) asukkaat ovat Kanta-Hämeen kunnista terveimpiä.

Kaavio: Sairastavuusindeksit kunnittain Kanta-Hämeessä 2017. Väestön keskiarvo on 100. (KELA, Terveypuntari)

Kansantautien summaindeksillä kuvataan pitkäaikaissairastavuutta suurten kansantautien (verenpainetauti, sepelvaltimotauti, astma, diabetes, nivelreuma, sydämen vajaatoiminta ja psykoosit) esiintyvyyden pohjalta. Kanta-Hämeessä kyseisten kansantautien esiintyvyys vuonna 2017 oli alle maan keskimääräistä tasoa indeksin ollessa 95,7, joskin kuntien välillä oli huomattavia eroja. Kansantautien esiintyvyydessä Kanta-Häme on maan sairaanhoitopiireistä seitsemännellä sijalla. Maan keskitasoa korkeammalla ikävakioitu sairastavuus on Humppilassa (109,3), Lopella (102,0) sekä Forssassa (101,6). Hattulan (81,9) ja Ypäjän (87,3) asukkaat ovat Kanta-Hämeen kunnista terveimpiä.

Kaavio: Suurten kansantautien esiintyvyyden vakioidut summaindeksit Kanta-Hämeessä 2017. Koko maan indeksi on 100. (KELA, Terveyspuntari)

2 Sairaanhoitopiirin strategia

Vuonna 2016 määritetty strategiakausi päättyi 2018 vuoden lopussa. Sairaanhoitopiiri on päättänyt jatkaa strategiakautta vuoden 2019 loppuun päivittäen strategian painopisteitä ja ottamalla käyttöön tasapainotetun nelikentän raportointimallin. Nelikenttä koostuu neljästä tasapainoisesta kokonaisuudesta: Henkilöstö, toiminta, asiakas ja talous.

Henkilöstö & osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito • Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH – ESH - Erva 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri 	Asiakas
	<ul style="list-style-type: none"> • Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö • Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, hyvät jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimintakatteen kasvu • Toimintakulujen hallinta • Kustannustietoisuus 	

Sairaanhoitopiirin strategiassa on huomioitu tiedossa olevat toimintaympäristön muutokset, jotka vaikuttavat sairaanhoitopiirin mahdollisuuksiin tarjota väestön tarvitsemia erikoissairaanhoidon palveluja. Tavoitteena on kehittää sairaanhoitopiirin toimintaa monipuolisesti palvelevaksi, uudistuvaksi ja verkostoituvaksi erikoissairaanhoidon osaamiskeskukseksi.

Strategian valmistelussa on huomioitu rakenneuudistuksen keskeiset tavoitteet, joita ovat mm. kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta sekä hillitä kustannusten kasvua. Erityistason palvelujen tulisi tukea myös entistä paremmin perustason palveluja ja kytkeytyä erityisvastuualueen vaativan hoidon palveluihin. Päivitetystä strategiassa yhteistyön merkitystä on korostettu.

Terveydenhuolto on kokonaisuudessaan jatkuvassa muutosprosessissa, johon vaikuttavat erityisesti palvelujen jatkuva kysynnän kasvu, ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, lääketieteen ja lääketieteen teknologian kehitys, kuntien taloudellinen liikkumavara sekä tarve vaikuttavuuden ja tuottavuuden lisäämiseen.

Sairaanhoitopiirin strategiset kehitysohjelmat:

- Uuden hallintosäännön mukaisen johtamisjärjestelmän käyttöönotto
- Sairaalan näkyvyys ja tunnettavuus
- Hoidon saatavuus ja palvelulupaus
- Asiakaskokemus
- Sopimusten omistajuus, hankintojen hallinta
- TAYS yhteistyö
- Talousarvioprosessin ja talouden seurannan kehittäminen
- Oma Häme: integroitu palvelukokonaisuus
- Lääketieteellinen toiminta, laatu, tuottavuus & vaikuttavuus
- Kannustepalkkajärjestelmä
- Toiminnan siirtyminen maakunnalle

2.1 Strategian tukipilarit

Sairaanhoitopiirin päivitetyn strategian tukipilarit ovat yhteistyö, asiakaspalvelu ja talous. Yhteistyön merkitys tulee korostumaan seuraavien vuosien aikana niin perusterveydenhuolto- kuin erityisvastuualueetasolla.

Yhteistyö

Kolmesta teemasta keskeisin on yhteistyö. Asiakaspalvelu ja talous ovat yhteistyötä. Yhteistyöllä tarkoitetaan mm. työyhteisön keskuudessa tapahtuvaa yhteistyötä ja maankunnallista yhteistyötä sekä niiden kehittämistä. Rakentava yhteistyö ja itsensä likoon laittaminen edellyttää suvaitsevaa, avointa ja tiimihenkeistä organisaatiokulttuuria. Toimintaamme on kehitettävä yhteistyövoimin ja määrätietoisesti, eikä osaamisen pidä rajoittua yhteen henkilöön. Tietotaito, joka luo pohjan organisaatiomme inhimilliselle pääomalle, kuuluu kaikille ja sitä on etenevässä määrin syytä hyödyntää laajasti.

Yhteistyö on myös muuta kuin yhdessä tehtyä työtä – yhteistyö on asenne. Asenne on luoteeltaan positiivinen, sitä ohjaa halu toimia ja sen tukena toimii ymmärrys siitä, että yhdessä olemme vahvempia.

Asiakaspalvelu

Edellä mainitut teemat liittyvät läheisesti myös asiakaspalveluun. Ydintoimintamme, eli hoito- ja palvelutyö on oltava mahdollisimman osaavaa, dynaamista ja organisoitua ollakseen asiakaslähtöistä. Asiakaspalvelun kehittämisen ehtona toimii yhteistyö, johon kuuluu onnistumiset ja epäonnistumiset.

Asiakaspalvelussa on ensisijaisesti kyse henkilökuntamme, asiakkaittemme ja yhteistyökumppaneittemme välisestä toiminnasta. Asiakaspalvelu on kuitenkin laajempi kokonaisuus, johon liittyy mm. mielikuva. Myönteinen mielikuva edellyttää yhteistyön tavoin läpinäkyvyyttä, uskottavuutta, luottamusta, läsnäoloa ja tasa-arvoa. Asiakaspalvelussa on aivan kuten yhteistyössä pohjimmiltaan kyse asenteesta. Asenne on asiakaslähtöinen.

Talous

Kumppanuuksilla, dynaamisella yhteistyöllä ja toimivalla asiakaspalvelulla on myönteiset vaikutukset sairaanhoitopiirin talouteen. Tavoitteemme on hyvä hoito ja tyytyväiset asiakkaat. Hyvä talous on hyvän hoidon, yhteistyö ja tyytyväisten asiakkaiden tulos. Kestävän talouden kivijalkana toimivat siis asiakaspalvelu ja yhteistyö.

2.2 Kriittiset menestystekijät

Potilas ensin – ajattelu:

Potilas ensin – toimintafilosofia toimeenpannaan koulutuksen ja esimerkin avulla.

Akuuttisairaala:

keskussairaala on yksi keskeisistä suomalaisista akuuttisairaaloista.

Järkevät puitteet:

Keskussairaalan toimintaa ja tilojen arkkitehtonista olemusta leimaavat viihtyvyys ja prosessilähtöisyys.

Päiväsairaala:

Päiväsairaaloimintaa kehitetään sekä Hämeenlinnan että Riihimäen yksiköissä.

Läsnäolo ja avoimuus:

Kuuntelemme, harjoitamme avointa ja läpinäkyvää työyhteisöviestintää ja olemme läsnä kuntalaisten arjessa.

Osaaminen:

Erikoissairaanhoidon osaamiskeskuksena panostamme henkilökuntamme osaamiseen, tutkimukseen ja koulutusyhteistyöhön.

Työnantajakuva:

Keskussairaala on vetovoimainen ja tunnistettava työnantaja, joka huolehtii työntekijöistään.

Ennakointi:

Ajan tasalla pysyminen edellyttää ennakointiin perustuvaa ketterää toimintaa.

Kumppanuus:

Kumppanuuksiin panostetaan ja sote-organisaatioiden vuonna 2019 tapahtuvaa integraatiota valmistellaan aktiivisesti.

Talous:

Talous- ja toimintaluvuista raportoidaan ajantasaisesti, palvelut toteutetaan laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja hoitoon pääsy on nopeaa.

3 Vuoden 2019 talousarvion painopistealueet

Asiakas:

- Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri

Henkilöstö:

- Motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö
- Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut

Toiminta:

- Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito
- Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH-ESH-Erva

Talous

- Toimintakatteen kasvu
- Toimintakulujen hallinta
- Kustannustietoisuus

4 Asiakasnäkökulma

Asiakslähtöisyyden painopistealueet ovat: hyvä turvallinen hoito, ylivertainen palvelukokemus
lisäarvon tuottaminen asiakkaalle ja hoitoon pääsyn nopeus ja oikea-aikaisuus.

Palautejärjestelmä

Asiakaspalautejärjestelmä uudistettiin syksyllä 2018 ja kehitystyötä jatketaan vuoden 2019 puolella. Palautekanavien moninaisuutta tuetaan hankittavien palautelaitteiden avulla. Näiden avulla pystytään myös vähentämään paperilomakkeiden määrää ja niiden manuaaliseen kirjaamiseen kuluva työaika. Palautteet käsitellään systemaattisesti ja niiden tuloksista ja kehittämiskohteista raportoidaan säännöllisesti asiakkaille. Asiakasymmärryksen kasvattamiseksi kootaan myös asiakkuuskertomus palvelemaan organisaation asiakslähtöistä kehittämistyötä.

Asiakkaiden osallisuus

Asiakasraati aloittaa toimintansa uudistetulla kokoonpanolla. Asiakasraati osallistuu uuden sairaalan suunnitteluun ja sairaalan palveluiden arvioimiseen ja kehittämiseen.

Myös potilasjärjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä jatketaan säännöllisillä tapaamisilla.

Kokemusasiantuntijatoimintaa arvioidaan psykiatrian tulosalueen toiminnassa ja kokemusasiantuntijoiden koulutus somatiikan puolella käynnistetään.

Palvelumuotoilu ja sähköiset palvelut

Palvelumuotoilua lisätään asiakslähtöisyyden tukemiseksi. Ulkopuolista muotoiluosaamista hankitaan tarpeen mukaan. Asiakkaan palvelupolkuja kuvataan sähköisesti internet-sivuille.

Asiakkaan sähköistä palvelu-alustaa (Oma Raitti) kehitetään testaaja-asiakkaiden ja pilottiyksiköiden kanssa yhteistyössä. Sairaalan internet-sivujen informatiivisuutta ja helppolukuisuutta parannetaan.

Koulutus

Organisaation sisäisissä sekä ja alueellisissa koulutuksissa asiakasnäkökulmaa korostetaan. Koulutussuunnittelussa huomioidaan erityisesti asiakasosallistujan ääni - esimerkiksi asiakasraatilaisia tai kokemusasiantuntijoita hyödyntämällä.

Verkostotyö

Tiivistä yhteistyötä asiakslähtöisyyden edistämiseksi jatketaan toimimalla kansallisessa verkostossa ja luomalla yhteistyöverkostoja maakunnallisten toimijoiden ja erityisvastuualueen sairaaloiden kanssa. Myös oppilaitosten kanssa tehtävää tutkimus- ja kehittämistyötä rakennetaan systemaattisesti.

5 Henkilöstö 2019

Aiempien vuosien tapaan myös vuoden 2019 tavoitteena on organisaation hyvä toimintakykyisyys henkilöstön ja perustehtävän hoitamiseen liittyvien toiminnallisten prosessien osalta. Toiminnallisia muutoksia on toteutettu useita ja tullaan toteuttamaan myös vuoden 2019 aikana. Jatkuvat muutokset aiheuttavat haasteita henkilöstön hyvän toimintakyvyn ylläpitämiseen. Muutosten hallintaa ja johtamista onkin tehostettu. Muutokseen liittyvää henkilöstöviestintää ja yhteistoimintaa tulee kuitenkin edelleen kehittää.

Optimaalista henkilöstömäärää tavoitellaan tarkalla tulosalue- ja yksikkökohtaisella henkilöstösuunnittelulla. Henkilöstöä koskevien tunnuslukujen seuranta, erityisesti sairastavuus- ja palkkakustannusten seuranta, kehitetään edelleen näkyvämmäksi ja reaaliaikaisemmaksi. Tavoitteena on laaja-alainen ja riittävän hyvän kokonaiskuvan ja kehityksen vertailun antava säännöllinen HR-raportointi tiivistetyssä muodossa. Tavoitteen mukainen raportointi tukee myös organisaation päätöksentekoa ja johtamista.

Sairaanhoitopiirin sisäistä vuorovaikutusta ja viestintää edistetään työyhteisötaitoja kehittämällä sekä yksiköiden säännöllisillä ja moniammatillisilla työpaikkapalaverilla. Tavoitteena on, että laadukas viestintä on pysyvä ja luonteva osa toimintakulttuuria ja jokapäiväistä työntekoa organisaation kaikilla tasoilla. Viestintää ja vuorovaikutusta on edistetty myös yhteistoimintaa kehittämällä. Parin viime vuoden aikana on uudistettu yhteistoimintakäytäntöjä siten, että eri ammattiryhmien asioita käsitellään säännöllisesti omissa ryhmissään ja koko henkilöstön asioita omassa entistä isommassa yhteistoimintaryhmässä. Näiden lisäksi yhteistoimintaa vahvistetaan jatkossa henkilöstön edustajien ja ylimmän johdon säännöllisillä tapaamisilla. Kynnystä ottaa asioita puheeksi johdon ja henkilöstön välillä pyritään aktiivisesti madaltamaan.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä suunnataan sekä ammatillisen osaamisen kehittämiseen, että yleisiin ja yhteisiin osaamista vaativiin tekijöihin. Tavoitteena on osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen pysyvänä, vaikuttavana ja luontaisena osana toimintakulttuuria ja jokapäiväistä työntekoa organisaation kaikilla tasoilla. Eri ammattiryhmien osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä huolehditaan tasapuolisesti tulosalueilla laadittujen koulutussuunnitelmien mukaisesti. Henkilöstön omaehtoista kouluttautumista tuetaan voimakkaasti, vuositasolla näitä koulutuksia sairaanhoitopiiri on tukenut 60 000 - 90 000 eurolla. Koulutukseen sisältyy takaisinmaksusitoumus.

Henkilöstön hyvinvointia edistetään tavoitteellisesti yhteisö- ja yksilötasolla. Henkilöstön hyvinvointia edistäviä toimintamalleja päivitetään. Päivitettäväksi tulevat mm. varhaisen välittämisen ja aktiivisen tukemisen malli sekä työpaikkahäirinnän, kiusaamisen ja epäasiallisen käyttäytymisen hallinnan toimintaohje. Yhtenä uutena toimintamallina käyttöön otetaan korvaavan työn malli. Tavoitteena on, että työhyvinvoinnin edistäminen tapahtuu vuoden 2019 aikana aiempia vuosia tehokkaammin. Tätä varten tehdään tarkempi suunnitelma aikatauluineen ja vastuineen. Sairaanhoitopiirin keskeisenä tavoitteena ovat sairastavuuden väheneminen ja erityisesti ratkaisut osatyökykyisten työhön paluun mahdollistamiseen. Tules-sairastavuuden vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi on pa-

rannettu työpisteiden ergonomiaa erillisen suunnitelman mukaisesti. Tämän suunnitelman mukaisesti vuosina 2017 ja 2018 hankittiin henkilöstölle sähköisiä työpöytiä ja kehitettiin henkilöstön ergonomiosaamista (mm. ergonomiakorttikoulutus). Suunnitelmaa on edelleen päivitetty ja tarkennettu vuoden 2019 toimenpiteitä varten.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa on tarkistettu ja päivitetty vuosien 2019 ja 2020 toimintaa varten. Vuodelle 2019 hyvinvointia edistäviä toimia edistetään myös syksyllä 2017 toteutetun sairaalahenkilöstön hyvinvointitutkimuksen tulosten perusteella. Tutkimuksen tulosten perusteella on laadittu suunnitelmat esille tulleiden epäkohtien poistamiseksi ja vahuuksien edelleen kehittämiseksi. Näiden suunnitelmien toteutumista tulee seurata entistä tehokkaammin.

Työnantajakuvan edistämisen kannalta merkittäviä toimenpiteitä toteutetaan vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on hyödyntää Suomen Parhaat Työpaikat-konseptia. Lisäksi henkilöstön työmatkaliikenteen sujuvuutta parannetaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaan sisältyy useita uudistuksia, mm. 300 euron tuki henkilöstön työmatkaliikenteeseen. Tuki toteutetaan työsuhdematkalippuna joukkoliikenteeseen Hämeenlinnassa ja Riihimäellä. Lisäksi henkilöstön käytössä useita vuosia käytössä olleen ePassin vuosittaista käyttösummaa korotetaan 70 eurosta 100 euroon. Työnantajakuvan kannalta tärkeitä henkilöstöetuuksia edellä mainittujen lisäksi ovat vuonna 2019 edelleen mm. lomaosakkeiden ja virkistyspaikkojen käyttömahdollisuus, laaja työterveyshuolto, henkilökuntayhdistysten monipuolinen liikunta- ja kulttuuritarjonta sekä yksiköille maksettavat liikunta-avustukset. Palkkauksen kehittämisen osalta jatketaan työn vaativuuden arviointia eri ammattiryhmissä, vuoden 2019 aikana käyttöön otettavaksi tulee henkilöstön kanssa yhteistyössä valmisteltu kannustepalkkajärjestelmä.

5.1 Henkilöstösuunnitelma

Toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä hyväksyttäväksi esitetään perustettavaksi 10 uutta vakanssia. Vakanssit perustetaan operatiiviselle tulosalueelle silmätautien yksikköön, konservatiivisen tulosalueen päivystysklinikalle sekä psykiatrian tulosalueelle perustettavaan ECT-yksikköön.

Uusien vakanssien kustannusvaikutus vuodelle 2019 on yhteensä 216 000 euroa.

Operatiivinen tulosalue

Silmätautien yksikköön esitetään perustettavaksi erikoislääkärin ja sairaanhoitajan (2 kpl) vakanssit. Erikoislääkärin virka perustetaan 1.1.2019 lukien ja sen kustannusvaikutus on 80 000 euroa. Sairaanhoitajan vakansseista toinen perustetaan 1.3.2019 lukien (silmänpohjarappeumat) ja toinen 1.1.2019 lukien (silmätautien leikkaustoiminta). Sairaanhoitajien vakanssien kustannusvaikutus on yhteensä 66 000 euroa.

Konservatiivinen tulosalue

Päivystysklinikalle esitetään perustettavaksi kaksi erikoistuvan lääkärin virkaa, kaksi erikoislääkärin virkaa ja yksi osastonylilääkärin virka 1.1.2019 lukien. Perustamalla em. virat, voidaan ulkopuolisten lääkäreiden palveluiden osto päivystyksen seurantavuoroihin lopettaa, jolloin lisäkustannuksia ei nykyiseen tilanteeseen verrattuna tule.

Psykiatrian tulosalue

Psykiatriaan esitetään perustettavaksi kaksi sairaanhoitajan vakanssia 1.1.2019 lukien. Vakanssit perustetaan uuteen aivosähköhoitoon (ECT) erikoistuvaan yksikköön. Sairaanhoitajien vakanssien kustannusvaikutus on yhteensä 70 000 euroa.

6 Tulosaluekohtaiset suunnitelmat

Tulosalueilla laaditaan yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat seuraavalle talousarviokaudelle. Tulosalueen yksikkö voi sijaita joko Hämeenlinnan tai Riihimäen yksiköissä tai toimintaa voi olla joko vain toisessa tai molemmissa toimipisteissä. Tulosalueylilääkäri ja -ylihoitaja laativat yksiköiden suunnitelmista yhteisen tulosaluekohtaisen toimintasuunnitelman yhteistyössä palvelutuotantojohtajan kanssa.

6.1 Operatiivinen tulosalue

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Leikkaus- ja toimenpideyksikkö
- Pehmytkudoskirurgia
- Ortopedia
- Silmätaudit
- Korva-, nenä- ja kurkkutaudit
- Suusairaudet
- Tehostettu hoito
- Naistentaudit ja synnytys
- Kliininen fysiologia
- Kliininen neurofysiologia
- Röntgen
- Obduktio

- Tulosalueen vuodeosastot ovat:
 - Osasto 5A gastroenterologia ja urologia
 - Osasto 5B ortopedia, verisuoni- ja plastiikkakirurgia
 - Osasto 1 synnytys, naistentaudit ja kirurgia

6.1.1 Operatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2019

Henkilöstö ja osaaminen							
SHP Strateginen tavoite	Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, hyvät jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut						
SHP Kriittiset menestystekijät	n Osaamisen varmistaminen n Yhteiset tavoitteet, sitoutuminen ja yhdessä tekeminen n Haluttu työpaikka						
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<table border="1"> <tr> <td>Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</td> <td> Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> · riittävä henkilökunta suhteessa toimintaan / hoitotyön resurssien arviointitulosten hyödyntäminen 2019 (esimiehet) · mahdollisuus työkiertoon osaamisen vahvistamiseksi (esimiehet) · koulutussuunnitelma yksiköittäin / yksilöittäin (esimiehet) · sairaanhoitajien täydennyskoulutus · kehittämispäivät 1-2 pv / vuosi (esimiehet) · työhyvinvointisuunnitelma / yksikkö (esimiehet) · erikoistuvien lääkäreiden koulutus Khshp:ssä (ylilääkärit) · kannustava palkkaus - käyttöönotto · lääkevarmennusdirektiivi tulee voimaan 2019 (vaikuttaa tukkuliikkeiden toimitusten vastaanottoon apteekissa, lääketyöntekijämäärän arviointi vuoden 2019 aikana) </td> </tr> <tr> <td>Tiimityön kehittäminen</td> <td> Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> Ø erikoisaloittain systemaattinen toiminnan kehittäminen tiimien näkökulmasta (erikoisalan ylilääkäri / osastonylilääkäri, osastonhoitajat) Ø uusien toimintamallien testaus, arviointi ja muutokset palautteen perusteella (mm. 2018 ortopedian pkl:n toimintamallin suunnittelun tulosten hyödyntäminen 2019) Ø hoitotyössä yhteisöllisen työvuorosuunnittelun vakiinnuttaminen </td> </tr> <tr> <td>Avoin ja oikea-aikainen viestintä</td> <td> Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> Ø viikko- / kuukausipalaverit (esimiehet) </td> </tr> </table>	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> · riittävä henkilökunta suhteessa toimintaan / hoitotyön resurssien arviointitulosten hyödyntäminen 2019 (esimiehet) · mahdollisuus työkiertoon osaamisen vahvistamiseksi (esimiehet) · koulutussuunnitelma yksiköittäin / yksilöittäin (esimiehet) · sairaanhoitajien täydennyskoulutus · kehittämispäivät 1-2 pv / vuosi (esimiehet) · työhyvinvointisuunnitelma / yksikkö (esimiehet) · erikoistuvien lääkäreiden koulutus Khshp:ssä (ylilääkärit) · kannustava palkkaus - käyttöönotto · lääkevarmennusdirektiivi tulee voimaan 2019 (vaikuttaa tukkuliikkeiden toimitusten vastaanottoon apteekissa, lääketyöntekijämäärän arviointi vuoden 2019 aikana) 	Tiimityön kehittäminen	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> Ø erikoisaloittain systemaattinen toiminnan kehittäminen tiimien näkökulmasta (erikoisalan ylilääkäri / osastonylilääkäri, osastonhoitajat) Ø uusien toimintamallien testaus, arviointi ja muutokset palautteen perusteella (mm. 2018 ortopedian pkl:n toimintamallin suunnittelun tulosten hyödyntäminen 2019) Ø hoitotyössä yhteisöllisen työvuorosuunnittelun vakiinnuttaminen 	Avoin ja oikea-aikainen viestintä	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> Ø viikko- / kuukausipalaverit (esimiehet)
	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> · riittävä henkilökunta suhteessa toimintaan / hoitotyön resurssien arviointitulosten hyödyntäminen 2019 (esimiehet) · mahdollisuus työkiertoon osaamisen vahvistamiseksi (esimiehet) · koulutussuunnitelma yksiköittäin / yksilöittäin (esimiehet) · sairaanhoitajien täydennyskoulutus · kehittämispäivät 1-2 pv / vuosi (esimiehet) · työhyvinvointisuunnitelma / yksikkö (esimiehet) · erikoistuvien lääkäreiden koulutus Khshp:ssä (ylilääkärit) · kannustava palkkaus - käyttöönotto · lääkevarmennusdirektiivi tulee voimaan 2019 (vaikuttaa tukkuliikkeiden toimitusten vastaanottoon apteekissa, lääketyöntekijämäärän arviointi vuoden 2019 aikana) 					
	Tiimityön kehittäminen	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> Ø erikoisaloittain systemaattinen toiminnan kehittäminen tiimien näkökulmasta (erikoisalan ylilääkäri / osastonylilääkäri, osastonhoitajat) Ø uusien toimintamallien testaus, arviointi ja muutokset palautteen perusteella (mm. 2018 ortopedian pkl:n toimintamallin suunnittelun tulosten hyödyntäminen 2019) Ø hoitotyössä yhteisöllisen työvuorosuunnittelun vakiinnuttaminen 					
Avoin ja oikea-aikainen viestintä	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) <ul style="list-style-type: none"> Ø viikko- / kuukausipalaverit (esimiehet) 						
Seuranta- mittarit	Henkilökuntamäärä / vakinaiset & sijaiset Henkilöstökulut (tavoite: pysytään talousarviossa) Henkilöstön vaihtuvuus (tavoite: laskusuuntainen) Sairauspoissaolot / henkilö (tavoite: laskusuunta vuoteen 2018 verrattuna) Koulutuspäivät / hlö (tavoite: 3 / 10 työtehtävistä riippuen) Kädyt kehityskeskustelut (tavoite: kaikkien vakinaisten työntekijöiden kanssa käydään kehityskeskustelu / vuosi)						

Toiminta ja yhteistyö		
SHP Strategi- nen tavoite	Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH-ESH-Erva	
SHP Kriittiset menestys-tekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Päivystävä ja elinvoimainen keskussairaala n Yhteistyön ja kumppanuuksien tiivistäminen n Hoitoketjujen aktiivinen kehittäminen ja uudistaminen n Digitaaliset palvelut 	
Tavoitteet ja toteuttamis- suunnitelma	<p>Asiakaslähtöinen hoito on turvallista ja vaikuttavaa Hoidon turvallisuus</p> <p>Lääketurvallisuus</p> <p>Laiteturvallisuus</p>	<p>Toteuttamissuunnitelma (vastuu)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ø haitta- / vakavien vaaratapahtumien pohjalta tehtyjen suositusten käyttöönotto (esimiehet) Ø jatketaan lääketurvallisuuskävelyjä yksiköissä (sairaala-apteekki / esimiehet) Ø laiteajokorttien käytön laajentaminen (esimiehet)
	<p>Hoidon / tutkimusten saatavuus</p> <p>Sujuva päivystys- ja kriittisesti sairaiden potilaiden hoito</p> <p>Sujuva elektiivinen toiminta</p>	<p>Toteuttamissuunnitelma (vastuu)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ø yhteistyö päivystysklinikan, tehostetun hoidon ja päivystysleikkaustoiminnan kesken Ø magneettitutkimusten kapasiteetin lisääminen Ø POKItoiminnan laajentaminen plastiikkakirurgialla ja verisuonikirurgialla / laskimo (oyl / yl) Ø leikkaustoiminnan sujuvuuden lisääminen erikoisaloilla (yl) Ø <p>Monikanavaiset palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Ø sähköinen esitietolomake käyttöön (OmaRaitti) Ø puhelintoiminnan laajentaminen asiakastyössä (haastattelut, takaisinsoitto) <p>Osastotoimintojen organisointi</p> <ul style="list-style-type: none"> Ø kirurgisen osastopaikkojen vakiinnuttaminen erikoisaloilla Ø osastotoiminnoissa potilailla kotiutussuunnitelma, tavoitekotiutuspäivän käyttöönotto <p>Kohti uutta sairaalaa - suunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> Ø synnytystoiminnan kehittäminen omaksi kokonaisuudeksi (perhepl, synnytyspesä, nopea kotiutus), 29 sairaansijasta 24 sairaansijaan Ø urologinen avohoitotoiminta kokonaisuudeksi (tähytykset ja poliklinikkatoiminnan tiimiyttämisen ja suunnitelma vuoden 2020 toimintaan)
	<p>Palveluyksiköiden oikea-aikainen toiminta suhteessa hoidollisiin yksiköihin (RTG, KFI, KNF, sairaala-apteekki)</p>	<p>Toteuttamissuunnitelma (vastuu)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ø palveluyksiköt mukaan hoitopolkujen päivityksiin

	Toimiva yhteistyö	Toteuttamissuunnitelma (vastuu) Ø Khshp ky – Riihimäen seudun ky Ø Khshp ky – FSHKY Ø 8*-sairaala – yhteistyö Ø Khshp ky – Coxa Oy – selvitys
Seurantamittarit	Lähetteet (uudet/suljetut lähteet, uudet lähteet käsitelty alle 3 vrk 95 %:ssa) Hoitoa odottavat (tavoite: painotettu mediaanin keskiarvo 22) Leikkaushoidon saatavuus (tavoite: mediaani alle 30 pv) Avohoidon käynnit (tavoite: kasvusuunta vuoteen 2018 verrattuna) Hoitojaksot (tavoite: kasvusuunta vuoteen 2018 verrattuna) Readmissio (tavoite: laskusuunta vuoteen 2018 verrattuna) Häittätapahtumat (tavoite: ilmoitusten määrä ei laske yli 5 % edelliseen vuoteen verrattuna, lähtä piti 60 % / tapahtui 40 %)	

Asiakas		
SHP Strategi- nen tavoite	Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri	
SHP Kriittiset menestysteki- jät	<ul style="list-style-type: none"> n Hoitaminen on palvelua- hoitokokemus on myös palvelukokemus n Asiakaspalveluasenne- kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen korostunut merkitys n Asiakassuhteiden säilyttäminen ja uusien asiakkaiden hankinta (asiakkaan valinnanvapaus) n Markkinointi ja brändäys osana toiminnan kehittämistä n Hoidon laatu, potilasturvallisuus ja prosessien toimivuus n Uuden sairaalan asiakaslähtöinen suunnittelu 	
Tavoitteet ja toteuttamis- suunnitelma	Tyytyväinen asiakas	Toteuttamissuunnitelma (vastuu) Ø monikanavainen palvelukokemuksen mittaaminen ja tulosten perusteella toiminnan arviointi ja muutokset = asiakastiedon hallinta (esimiehet) Ø asiakaspalvelukoulutus Ø ajantasaiset potilasohjeet (esimiehet)
	Asiakkaan tietosuojan on turvattu	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) Ø henkilöstön koulutus tietosuojaan (esimiehet) Ø tietosuojailmoitusten käsittely ja niistä oppiminen
Seurantamittarit	Asiakaspalaute (tavoite: palautemäärä nousee vuoteen 2018 verrattuna ja palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä) Kantelut, muistutukset, korvatut potilasvahingot (tavoite: laskusuunta vuoteen 2018 verrattuna) Tietosuojailmoitukset (tavoite: tehdään tietosuojailmoituksia ja niiden pohjalta kehitetään toimintaa kohti tietoturvallisempaa työympäristöä)	

Talous		
SHP Strategi- nen tavoite	Toimintakatteen kasvu Toimintakulujen hallinta Kustannustietoisuus	
SHP Kriittiset menestys- tekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Vapaavalinta asiakkaiden ”kotiuttaminen” / vapaavalinnan kohde n Tuottavuuden parantaminen / kustannuskasvun hallinta n Tasapainoinen talous n Talouden kokonaisuuden hallinta, raportointi ja ennustaminen n Liiketoimintaosaaminen n ESH/PTH/SOS rahoitusmallin konseptointi 	
Tavoitteet ja toteuttamis- suunnitelma	Yksiköille konkreettiset toimintatavoitteet	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) Ø yksiköiden tavoitteet, seuranta ja tarv. toimenpiteet (esimiehet)
	Toimintatuottojen tavoite saavutetaan	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) Ø säänn. toimintatuottojen kuukausiseuranta ja tarv. toimenpiteet (esimiehet)
	Toimintakulut pysyvät annetussa budjetissa	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) Ø säänn. toimintakulujen kuukausiseuranta ja tarv. toimenpiteet (esimiehet) Ø sairaala-apteekki kilpailuttaa lääkkeitä kuten aiempinakin vuosina
	Suunnitelmallinen hankinta- prosessi	Toimeenpanosuunnitelma (vastuu) Ø alle 1000 euron hankinnat hankitaan 4580 kalustotililtä Ø yli 1000 euron lääkintälaittehankinnat siirretään investointihankinnoiksi ja hankintaprosessissa sovitaan, miten toimitaan (esimiehet)
Seuranta- mittarit	<p>Toimintatuotot (tavoite: saavutetaan annettu tavoite)</p> <p>Toimintakulut (tavoite: pysytään talousarviossa)</p> <p>Vapaa valinta (tavoite: vapaa valinta pysähtyy ja asiakkaat valitsevat Khshp:n toimipisteen)</p> <p>Ostot ulkopuolisista sairaaloista (tavoite: ostot pysyvät ennallaan, noudatetaan keskitysasetusta)</p>	

Operatiivisen tulosalueen palvelut vuonna 2019

Operatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos% Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos% Ennuste 2018/ Suunnite 2019
11 Anestesiologia ja tehohoito	286		268	272	-5	1
20 Kirurgia	3 270		3 114			
20G Gastroenterologinen kirurgia	8 335		8 920			
20L Lastenkirurgia	3 112		2 866			
20P Plastiikkakirurgia	3 309		3 799			
20U Urologia	8 364		7 054			
20V Verisuonikirurgia	2 683		2 624			
Kirurgia yhteensä *	29 074	29 700	28 379	29 537	2	4
20O Ortopedia ja traumatologia	14 841	15 950	14 055	14 463	-3	3
31 Naistentaudit	8 862	9 182	8 269	8 394	-5	1
32 Synnytys	6 888	6 990	6 549	6 600	-4	1
50 Silmätaudit	18 791	19 200	18 675	19 500	4	4
55 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	9 143	7 500	10 634	10 315	13	-3
55B Audiologia/Kuulokeskus	5 668	5 500	4 884	4 685	-17	-4
58 Hammas-, suu- ja leukasairaudet	1 533		1 009			
58V Suu- ja leukakirurgia	1 950		2 237			
58X Hampaiston oikomishoito	498		360			
58Y Kliininen hammashoito	496		589			
Suusairaudet yhteensä *	4 477	4 610	4 197	4 259	-5	2
Operatiivinen tulosalue yhteensä	98 030	98 632	95 910	98 025	0	2

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatasaolla

Operatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Yleis- ja pehmytosakirurgia	5 665	6 300	5 441	5 507	-3	1
Ortopedia	2 802	3 600	2 641	2 693	-4	2
Silmätaudit	1 623	1 550	1 747	1 800	11	3
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	872	870	772	770	-12	0
Suusairaudet	282	300	246	247	-12	0
Naistentaudit	798	750	814	800	0	-2
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	1 647	1 730	1 545	1 500	-9	-3
Yhteensä	13 689	15 100	13 206	13 317	-3	1

Operatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Yleis- ja pehmytosakirurgia	20 781	20 000	20 605	20 695	0	0
Ortopedia	7 862	8 750	7 871	7 905	1	0
Silmätaudit	1 631	1 494	1 742	1 800	10	3
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	1 186	1 170	1 035	970	-18	-6
Hammas-, suu- ja leukasairaudet	325	350	293	291	-10	-1
Naistentaudit	1 461	1 585	1 383	1 376	-6	-1
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	6 415	6 500	5 933	5 903	-8	-1
Yhteensä	39 661	39 849	38 862	38 940	-2	0

6.1.2 Operatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2019

	TP 2017	TA 2018 sis. FSHKY:n leikkaustoiminnan siirron	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Operatiivinen tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	81 874 556	86 899 000	84 935 000	3,74	-2,26
Myyntituotot, joista	78 105 179	81 975 000	80 510 000	3,08	-1,79
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	54 222 000	54 788 000	54 236 000	0,03	-1,01
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	19 563 000	22 434 000	22 018 000	12,55	-1,85
Maksutuotot	3 749 538	4 914 000	4 414 000	17,72	-10,18
Muut toimintatuotot	19 839	10 000	11 000	-44,55	10,00
TOIMINTAKULUT	-66 814 692	-70 459 200	-70 264 800	5,16	-0,28
Henkilöstökulut	-29 180 327	-30 747 200	-30 618 800	4,93	-0,42
Palkat ja palkkiot yhteensä	-23 758 070	-24 959 600	-25 171 000	5,95	0,85
Henkilösivukulut	-5 422 257	-5 787 600	-5 447 800	0,47	-5,87
Palvelujen ostot, joista	-27 770 453	-28 593 000	-29 180 000	5,08	2,05
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-21 144 390	-22 434 000	-22 018 000	4,13	-1,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 628 830	-10 750 000	-10 222 000	6,16	-4,91
Vuokrat	-217 002	-211 000	-236 000	8,75	11,85
Muut toimintakulut	-18 081	-158 000	-8 000	-55,75	-94,94
TOIMINTAKATE	15 059 863	16 439 800	14 670 200	-2,59	-10,76
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-305	0		-100,00	
VUOSIKATE	15 059 558	16 439 800	14 670 200	-2,59	-10,76
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 991 917	-2 282 000	-2 302 000	15,57	0,88
TILIKAUDEN TULOS	13 067 641	14 157 800	12 368 200	-5,35	-12,64
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	13 067 641	14 157 800	12 368 200	-5,35	-12,64

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma

Operatiivinen tulosalue	TP 2017	TA 2018 sis. FSHKY:n leikkaustoiminnan siirron	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
TOIMINTATUOTOT	122 032 350	126 694 844	127 485 308	4,47	0,62
Myyntituotot, joista	118 262 973	121 770 844	123 060 308	4,06	1,06
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	54 222 000	54 788 000	54 236 000	0,03	-1,01
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	19 563 000	22 434 000	22 018 000	12,55	-1,85
Maksutuotot	3 749 538	4 914 000	4 414 000	17,72	-10,18
Muut toimintatuotot	19 839	10 000	11 000	-44,55	10,00
TOIMINTAKULUT	-101 899 875	-104 171 229	-106 965 163	4,97	2,68
Henkilöstökulut	-29 180 327	-30 747 200	-30 618 800	4,93	-0,42
Palkat ja palkkiot yhteensä	-23 758 070	-24 959 600	-25 171 000	5,95	0,85
Henkilösivukulut	-5 422 257	-5 787 600	-5 447 800	0,47	-5,87
Palvelujen ostot, joista	-62 855 636	-62 305 029	-65 880 363	4,81	5,74
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-21 144 390	-22 434 000	-22 018 000	4,13	-1,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 628 830	-10 750 000	-10 222 000	6,16	-4,91
Vuokrat	-217 002	-211 000	-236 000	8,75	11,85
Muut toimintakulut	-18 081	-158 000	-8 000	-55,75	-94,94
TOIMINTAKATE	20 132 474	22 523 615	20 520 144	1,93	-8,89
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-305	0		-100,00	
VUOSIKATE	20 132 169	22 523 615	20 520 144	1,93	-8,89
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 991 917	-2 282 000	-2 302 000	15,57	0,88
TILIKAUDEN TULOS	18 140 252	20 241 615	18 218 144	0,43	-10,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	18 140 252	20 241 615	18 218 144	0,43	-10,00
VYÖRYTYSERÄT	-18 390 235	-17 206 568	-18 068 585	-1,75	5,01
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-249 983	3 035 047	149 560	-159,83	-95,07

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset

6.2 Konservatiivinen tulosalue

Konservatiivisella tulosalueella on toimintaa Hämeenlinnan ja Riihimäen yksiköissä.

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Päivystysklinikka
- Endoskopiayksikkö
- Sisätaudit
- Päiväsairaala
- Ihotaudit
- Neurologia
- Keuhkosairaudet
- Sairaalahygienia
- Palliatiivinen poliklinikka
- Syöpätaudit
- Kuntoutus ja fysiatria
- Lasten ja nuorten yksikkö
- Lastenneurologia
- Varahenkilöstö

Tulosalueen vuodeosastot ovat:

- Kuntoutusyksikkö neurologia
- Osasto 6A keuhkosairaudet, sisätaudit ja ihotaudit
- Osasto 6BH hematologia
- Osasto 4B neurologia, KNK, suusairaudet ja kirurgia
- Osasto 3A lasten- ja nuorten yksikkö
- Vastasyntyneiden teho ja tarkkailu

6.2.1 Konservatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2019

Henkilöstö ja osaaminen					
SHP Strateginen tavoite	Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, hyvät jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut				
SHP Kriittiset menestystekijät	n Osaamisen varmistaminen n Yhteiset tavoitteet, sitoutuminen ja yhdessä tekeminen n Haluttu työpaikka				
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Päivittäisjohtamisen toiminnan johtamisen tukena</th> <th>Toimeenpanosuunnitelma</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td> <ul style="list-style-type: none"> · Jokaisen tulosyksikön johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti; · Yksikön käytäntöjä vahvistava päivittäisjohtaminen on luonnollinen osa työtä </td> </tr> </tbody> </table>	Päivittäisjohtamisen toiminnan johtamisen tukena	Toimeenpanosuunnitelma		<ul style="list-style-type: none"> · Jokaisen tulosyksikön johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti; · Yksikön käytäntöjä vahvistava päivittäisjohtaminen on luonnollinen osa työtä
Päivittäisjohtamisen toiminnan johtamisen tukena	Toimeenpanosuunnitelma				
	<ul style="list-style-type: none"> · Jokaisen tulosyksikön johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti; · Yksikön käytäntöjä vahvistava päivittäisjohtaminen on luonnollinen osa työtä 				

	Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen	Toimeenpanosuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Aktiivinen ja yhdenmukainen viestintä (johto, esimiehet, luottamusmiehet) · Korkeatasoinen oma ja muiden tuottama koulutus · Henkilöstö on osana yksikön kehitystyötä
	Vuosikellon käyttöönotto tulosalueella ja yksiköissä	
Seuranta-mittarit	<ul style="list-style-type: none"> · Johtoryhmän muistiot · Sairauspoissaolot, koulutusten määrä, kehityskeskustelut, osaamisen arviointi ja yksikön omat mittarit · Varmistetaan, että vuosikello otetaan käyttöön tulosalueella ja yksiköissä 	

Toiminta ja yhteistyö		
SHP Strateginen tavoite	Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH-ESH-Erva	
SHP Kriittiset menestys-tekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Päivystävä ja elinvoimainen keskussairaala n Yhteistyön ja kumppanuuksien tiivistäminen n Hoitoketjujen aktiivinen kehittäminen ja uudistaminen n Digitaaliset palvelut 	
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	Yhteistyön vahvistaminen ERVA-alueella, maakunnassa ja organisaation sisällä	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Yksiköiden toiminnassa on sovittuna selkeä työnjako Tays:n kanssa. · Pkl-toimintaa toteutetaan Hml:ssa, Rmk:ssa ja Forssassa.
	Hoidon hyvä saatavuus & laadukas hoito	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Viiveetön lähetteenkäsittely ja nopea hoitopääsy pkl:lla; · Vähäinen kuolleisuus
	Resurssien joustava käyttö (laitteet, tilat, henkilöstö)	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Toimitaan hyvässä yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa
Seurantamittarit	<ul style="list-style-type: none"> · Kirjallinen materiaali työnjaosta ja poliklinikkatoiminnan määrä · Lähetteen käsittelyaika, T3-mittari sekä 30 vuorokauden kuolleisuus, Haipro:t, korvatut potilasvahingot · Laiteinvestoinnit, henkilöstön käyttö ja osastopaikkojen käyttö 	

Asiakas		
SHP Strategi- nen tavoite	Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri	
SHP Kriittiset menestysteki- jät	<ul style="list-style-type: none"> n Hoitaminen on palvelua- hoitokokemus on myös palvelukokemus n Asiakaspalveluasenne- kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen korostunut merkitys n Asiakassuhteiden säilyttäminen ja uusien asiakkaiden hankinta (asiakkaan valinnanvapaus) n Markkinointi ja brändäys osana toiminnan kehittämistä n Hoidon laatu, potilasturvallisuus ja prosessien toimivuus n Uuden sairaalan asiakaslähtöinen suunnittelu 	
Tavoitteet ja to- teuttamis- suunnitelma	Palvelukokemuksen ja asiakastytyväisyyden kehittäminen yhteistyössä potilaan ja henkilöstön kanssa	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Toimitaan potilaskeskeisesti ja kehitystyössä otetaan erikoissairaanhoidon tiedon ja ammatillisen osaamisen rinnalla potilaiden näkemykset huomioon.
	Uusien palvelumuotojen kehittäminen (digitaaliset palvelut) sekä kokemus- asiantuntijoiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Toimeenpanosuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Jatketaan kehittämistä edellisvuoden periaatteiden ja kokemusten pohjalta.
Seurantamitta- rit	<ul style="list-style-type: none"> · Happy or not –mittaukset, asiakaspalautteet · Kantelut ja muistutukset · Aikataulu uusien palvelumuotojen käyttöönotosta 	

Talous		
SHP Strategi- nen tavoite	Toimintakatteen kasvu Toimintakulujen hallinta Kustannustietoisuus	
SHP Kriittiset menestys- teki- jät	<ul style="list-style-type: none"> n Vapaavalinta asiakkaiden ”kotiuttaminen” / vapaavalinnan kohde n Tuottavuuden parantaminen / kustannuskasvun hallinta n Tasapainoinen talous n Talouden kokonaisuuden hallinta, raportointi ja ennustaminen n Liiketoimintaosaaminen n ESH/PTH/SOS rahoitusmallin konseptointi 	
Tavoitteet ja to- teuttamis- suunnitelma	Realistinen talousarvio ja budjetin huolellinen noudattaminen	Toimeenpanosuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Tuloyksikkö suunnittelee toimintansa realistisesti ja noudattaa hyväksyttyä budjettia
	Vapaa valinta -asiakkaiden kotiuttaminen	Toimeenpanosuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Jatketaan kotiuttamista perustuen laadukkaisiin palveluihin ja niistä tiedottamiseen

Seuranta- mittarit	Talousarvio ja TA:n toteuma
-------------------------------	-----------------------------

Konservatiivisen tulosalueen palvelut vuonna 2019

Konservatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos% Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos% Ennuste 2018/ Suunnite 2019
10 Sisätaudit	2 636		2 393			
10E Sisätautien endokrinologia	5 610		6 059			
10F Sisätautien geriatria * siirtyy erikoisalle 97	219		62			
10G Sisätautien gastroenterologia	7 754		8 352			
10H Kliininen hematologia	8 132		7 110			
10R Reumatologia	7 349		8 565			
Sisätaudit yhteensä *	31 701	31 070	32 542	33 314	5	2
101 Dialyysi	7 333	7 100	7 629	7 569	3	-1
10I Infektiosairaudet	587	550	567	563	-4	-1
10M Nefrologia	2 632	2 650	2 624	2 604	-1	-1
10K Kardiologia (Sydänsairaala)	8 052	8 890	8 550	7 850	-3	-8
15E Akuuttilääketiede/esh	16 782			16 484		
15Y Akuuttilääketiede/pth	25 963			27 516		
Akuuttilääketiede yhteensä *	42 745	43 950	44 285	44 000	3	-1
40 Lastentaudit	5 389					
402 Lasten diabetologia	469					
40A Lasten allergologia	864					
40D Neonatologia	1 168					
40E Lasten endokrinologia	245					
40G Lasten gastroenterologia	733					
40H Lasten hematologia	168					
40I Lasten infektiosairaudet	93					
40K Lasten kardiologia	355					
40M Lasten nefrologia	147					
40R Lasten reumatologia	1 444					
Lastentaudit yhteensä *	11 075	11 385	10 812	10 974	-1	1
60 Ihotaudit ja allergologia	11 164	11 100	10 732	10 893	-2	2
65 Syöpätaudit	8 122	8 917	7 999	8 400	3	5
77 Neurologia	9 386	8 100	9 909	9 800	4	-1
78 Lastenneurologia	3 337	3 289	3 865	3 600	8	-7
80 Keuhkosairaudet	10 125	8 730	9 859	10 007	-1	1
96 Fysioterapia	10 064	9 950	10 135	10 000	-1	-1
97 Geriatria	7	440	322	326	4 562	1
Konservatiivinen tulosalue yhteensä	156 330	156 121	159 828	159 901	2	0

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatasaolla

Konservatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Akuuttilääketiede, tarkkailu	5 867	6 733	6 372	6 300	7	-1
Syöpätaudit	26	30	50	60	131	20
<i>Sisätaudit (ilman kardiologiaa)</i>	<i>1 533</i>	<i>1 750</i>	<i>1 776</i>	<i>1 735</i>	<i>13</i>	<i>-2</i>
<i>Kardiologia (Sydänsairaala v. 2017)</i>	<i>1 236</i>	<i>1 100</i>	<i>1 045</i>	<i>1 100</i>	<i>-11</i>	<i>5</i>
Sisätaudit yhteensä	2 769	2 850	2 821	2 835	2	0
Keuhkosairaudet	634	750	603	606	-4	0
Neurologia	1 221	1 200	1 168	1 200	-2	3
Ihotaudit	16	24	12	12	-25	0
Lastentaudit	1 032	1 050	1 007	1 012	-2	0
Lastenneurologia	8	15	6	6	-25	0
Yhteensä	11 573	12 652	12 039	12 031	4	0

Konservatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Akuuttilääketiede, tarkkailu	5 918	6 844	6 395	6 363	8	-1
Syöpätaudit	81	60	180	200	147	11
<i>Sisätaudit ilman kardiologiaa</i>	<i>8 781</i>	<i>9 300</i>	<i>9 266</i>	<i>9 096</i>	<i>4</i>	<i>-2</i>
<i>Kardiologia (Sydänsairaala)</i>	<i>4 945</i>	<i>5 625</i>	<i>4 825</i>	<i>4 925</i>	<i>0</i>	<i>2</i>
Sisätaudit yhteensä	13 726	14 925	14 091	14 021	2	-1
Keuhkosairaudet	3 116	4 604	3 258	3 242	4	0
Neurologia	7 404	6 900	7 106	7 150	-3	1
Ihotaudit	150	171	93	100	-33	8
Lastentaudit	3 090	2 800	2 739	2 725	-12	-1
Lastenneurologia	9	40	8	7	-22	-13
Yhteensä	33 494	36 344	33 870	33 808	1	0

6.2.2 Konservatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2019

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Konservatiivinen tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	109 502 203	110 775 000	107 703 000	-1,64	-2,77
Myyntituotot, joista	105 610 329	105 815 000	102 719 000	-2,74	-2,93
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	75 776 000	76 431 000	75 216 000	-0,74	-1,59
Jäsenkuntien jäsenmaksut	6 698 000	6 900 000	7 153 000	6,79	3,67
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	18 983 000	18 076 000	15 656 000	-17,53	-13,39
Maksutuotot	3 833 186	4 913 000	4 940 000	28,87	0,55
Vuokratuotot	6 291	5 000	6 000	-4,62	20,00
Muut toimintatuotot	52 397	42 000	38 000	-27,48	-9,52
TOIMINTAKULUT	-81 364 499	-83 135 000	-83 259 400	2,33	0,15
Henkilöstökulut	-30 707 580	-30 890 000	-33 113 400	7,83	7,20
Palkat ja palkkiot yhteensä	-25 136 212	-25 243 200	-27 323 000	8,70	8,24
Henkilösivukulut	-5 571 367	-5 646 800	-5 790 400	3,93	2,54
Palvelujen ostot, joista	-38 086 388	-40 236 000	-38 058 000	-0,07	-5,41
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-17 563 056	-18 076 000	-15 656 000	-10,86	-13,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 242 195	-11 774 000	-11 853 000	-3,18	0,67
Vuokrat	-316 348	-234 000	-234 000	-26,03	0,00
Muut toimintakulut	-11 988	-1 000	-1 000	-91,66	0,00
TOIMINTAKATE	28 137 703	27 640 000	24 443 600	-13,13	-11,56
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-3 005	-110 000	-100 000	3 228,27	-9,09
VUOSIKATE	28 134 699	27 530 000	24 343 600	-13,47	-11,57
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-411 049	-418 000	-418 000	1,69	0,00
TILIKAUDEN TULOS	27 723 649	27 112 000	23 925 600	-13,70	-11,75
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	27 723 649	27 112 000	23 925 600	-13,70	-11,75

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Konservatiivinen tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	128 016 341	127 355 160	124 906 901	-2,43	-1,92
Myyntituotot, joista	124 124 467	122 395 160	119 922 901	-3,38	-2,02
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	75 776 000	76 431 000	75 216 000	-0,74	-1,59
Jäsenkuntien jäsenmaksut	6 698 000	6 900 000	7 153 000	6,79	3,67
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	18 983 000	18 076 000	15 656 000	-17,53	-13,39
Maksutuotot	3 833 186	4 913 000	4 940 000	28,87	0,55
Vuokratuotot	6 291	5 000	6 000	-4,62	20,00
Muut toimintatuotot	52 397	42 000	38 000	-27,48	-9,52
TOIMINTAKULUT	-109 869 156	-111 117 188	-111 680 162	1,65	0,51
Henkilöstökulut	-30 707 580	-30 890 000	-33 113 400	7,83	7,20
Palkat ja palkkiot yhteensä	-25 136 212	-25 243 200	-27 323 000	8,70	8,24
Henkilösivukulut	-5 571 367	-5 646 800	-5 790 400	3,93	2,54
Palvelujen ostot, joista	-66 591 045	-68 218 188	-66 478 762	-0,17	-2,55
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-17 563 056	-18 076 000	-15 656 000	-10,86	-13,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 242 195	-11 774 000	-11 853 000	-3,18	0,67
Vuokrat	-316 348	-234 000	-234 000	-26,03	0,00
Muut toimintakulut	-11 988	-1 000	-1 000	-91,66	0,00
TOIMINTAKATE	18 147 185	16 237 972	13 226 739	-27,11	-18,54
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-3 005	-110 000	-100 000	3 228,27	-9,09
VUOSIKATE	18 144 181	16 127 972	13 126 739	-27,65	-18,61
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-411 049	-418 000	-418 000	1,69	0,00
TILIKAUDEN TULOS	17 733 131	15 709 972	12 708 739	-28,33	-19,10
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	17 733 131	15 709 972	12 708 739	-28,33	-19,10
VYÖRYTYSERÄT	-10 720 668	-11 408 176	-12 530 222	16,88	9,84
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	7 012 464	4 301 797	178 518	-97,45	-95,85

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset

6.3 Psykiatrian tulosalue

Psykiatrian tulosalueella on toimintaa Hämeenlinnan ja Riihimäen yksiköissä.

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Aikuispsykiatrian avohoito
- Psykiatrian osastohoito
- Nuorisopsykiatrian avohoito
- Lastenpsykiatrian avohoito

Tulosalueen osastot ovat:

- Osasto P2 Aikuispsykiatrian akuuttiosasto
- Osasto P3P Aikuispsykiatrian osasto
- Osasto P4K Aikuispsykiatrian osasto
- Osasto P5 Psykogeriatrian osasto
- P6 Nuorisopsykiatrian osasto
- Lastenpsykiatrian osasto

6.3.1 Psykiatrian tulosalueen toimintasuunnitelma 2019

Henkilöstö ja osaaminen		
SHP Strateginen tavoite	Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, hyvät jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut	
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Osaamisen varmistaminen n Yhteiset tavoitteet, sitoutuminen ja yhdessä tekeminen n Haluttu työpaikka 	
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Viestinnän avoimuus, läpinäkyvä toiminta sekä organisaation sisällä että yhteistyökumppaneille · Koulutukset suunnitellaan tiiviisti perustehtävää tukeviksi näyttöön perustuen · Työnohjaukset, niin yksilö- ryhmä kuin menetelmiin liittyvät, huolehditaan jokaisen työntekijän käyttöön · Työtehtävästä riippuen mahdollistetaan oman työn suunnittelua mm. työaikapankin joustavalla käytöllä · Henkilöstön mukaan ottaminen yksiköiden kehittämistyöhön
	Laadukas johtaminen ja esimiestyö	<ul style="list-style-type: none"> · Jokaisen tuloksetyöryhmän johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti · Esimiehille esimies- ja johtamiskoulutusta · Päivittäisjohtamisen mahdollistaminen: säännölliset tapaamiset ja henkilöstön saatavilla oleminen · huolehditaan uusien työntekijöiden perehdyttämisestä kaikissa ammattiryhmissä · huolehditaan opiskelijoiden laadukkaasta ohjauksesta niin lääkäreiden, psykologien kuin hoitohenkilöstön osalta
Seuranta- mittarit	Johtoryhmän muistiot Sairauspoissaolot, koulutusten määrä, kehityskeskustelut, osaamisen arviointi ja yksikön omat mittarit Työaikapankin käyttö Työnohjausten määrä	

Toiminta ja yhteistyö		
SHP Strateginen tavoite	Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH-ESH-Erva	
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Päivystävä ja elinvoimainen keskussairaala n Yhteistyön ja kumppanuuksien tiivistäminen n Hoitoketjujen aktiivinen kehittäminen ja uudistaminen n Digitaaliset palvelut 	
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	Yhteistyön vahvistaminen ERVA-alueella, maakunnassa ja organisaation sisällä	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Toimivien ja saumattomien hoitoketjujen kehittäminen laajojen yhteistyöverkoston kesken

		<p>(esim. perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, yliopistosairaala, yksityissektori, sosiaali-toimi, sivistystoimi, päihdepalvelut ja 3. sektori)</p> <ul style="list-style-type: none"> • säännölliset yhteistyöpalaverit • rajapintatyöskentely etsien yhteisiä kehittämis- ja yhteistyökohteita
	Hoidon hyvä saatavuus ja laadukas hoito	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkimus ja hoito perustuvat tutkittuun tietoon ja sen pohjalta laadittuihin yksilöllisiin hoitosuunnitelmiin • Perusteltu ostopalvelopsykoterapioiden käyttö kaikilla psykiatrian erikoisaloilla • Potilasturvallisuuteen panostaminen ja jatkuva seuranta • Kokemusasiantuntijoiden käyttäminen osana asiakkaan tutkimus- ja hoitoprosessia • Perheen ja läheisten mukaanotto ja huomioiminen sekä tarvittaessa perheenjäsenten hoitoon ohjaus • Oikea-aikainen tutkimukseen ja hoitoon pääsy sekä kokonaisvaltainen hoito-ote asiakkaan somaattinen terveydentila ja sosiaalinen tilanne huomioiden • Aikuispsykiatrian Intensiivipoliklinikan toiminnan aloittaminen ja kehittäminen • Polikliinisen ECT-yksikön toiminnan käynnistäminen • psykiatrisen sh:n vo –toiminnan kehittäminen yhteistyössä päivystyksen kanssa • Safewards- toiminnan jalkauttaminen aikuispsykiatrian osastoille • Koko tulosalueella kognitiivisen käyttäytymisterapian koulutus
Seurantamittarit	<p>Lähetearvio tehdään kolmessa vuorokaudessa 90 prosentissa läheteistä. Hoidon ja palvelutarpeen arviointi tehdään 7 vrk:n kuluessa käyttäen strukturoitua menetelmää</p> <p>Tehtyjen MINI-tutkimusten määrä (strukturoitu diagnostinen haastattelu)</p> <p>Haipro –ilmoitukset, eristystilastot</p> <p>E-palveluiden käyttöönotto</p> <p>Ostopalvelopsykoterapioiden käyttäminen ja kustannukset</p>	

Asiakas	
SHP Strateginen tavoite	Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Hoitaminen on palvelua- hoitokokemus on myös palvelukokemus n Asiakaspalveluasenne- kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen korostunut merkitys n Asiakassuhteiden säilyttäminen ja uusien asiakkaiden hankinta (asiakkaan valinnanvapaus) n Markkinointi ja brändäys osana toiminnan kehittämistä n Hoidon laatu, potilasturvallisuus ja prosessien toimivuus n Uuden sairaalan asiakaslähtöinen suunnittelu

Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	Palvelukokemuksen ja asiakastytyväisyyden kehittäminen yhteistyössä potilaan ja henkilöstön kanssa	Toteuttamissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Oikea-aikainen tutkimukseen ja hoitoon pääsy · Sujuva yhteistyö muiden asiakasta palvelevien tahojen kanssa, hoitoketjut kuntoon, mm yhteinen hoitopaikan arviointi · Hoidon vaikuttavuuden lisäys – tarjotaan oikeaa palvelua oikeassa paikassa oikea-aikaisesti · Hoito on turvallista · Potilaan osallistaminen hoitosuunnitelmansa laadinnassa ja hoidossa · Tukiverkkojen, mm. omaisten, lisääntynyt hyödyntäminen
	Uusien palvelumuotojen kehittäminen (digitaaliset palvelut) sekä kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	<ul style="list-style-type: none"> · Kokemusasiantuntijoiden koulutus jatkuu · Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen toimintojen suunnittelussa jatkuu · Selvitellään etävastaanottojen käyttöönoton mahdollisuutta, esim. videovastaanotto kotikäyntien sijaan ja täydennykseksi Päijät-H:n hyky:n esimerkin mukaan · Etäyhteyksien kehittämiseen osallistuminen
Seurantamittarit	Toiminnankehittämissäpäivien ja yhteistyökokousten määrä Kehittämissuunnitelmien toteutumisen arviointi Happy or not –mittaukset ja muut kerätyt ja spontaanit asiakaspalautteet Kantelut ja muistutukset Exreport, mm lähetteenkäsittelyaika, arvioinnin-/hoidonaloitus aika Haipro-seuranta	

Talous		
SHP Strateginen tavoite	Toimintakatteen kasvu Toimintakulujen hallinta Kustannustietoisuus	
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Vapaavalinta asiakkaiden ”kotiuttaminen” / vapaavalinnan kohde n Tuottavuuden parantaminen / kustannuskasvun hallinta n Tasapainoinen talous n Talouden kokonaisuuden hallinta, raportointi ja ennustaminen n Liiketoimintaosaaminen n ESH/PTH/SOS rahoitusmallin konseptointi 	
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	Yksiköille konkreettiset toimintatavoitteet	Toimeenpanosuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> · Yksiköiden tavoitteiden toteutumisen seuranta ja tarv. toimenpiteet
	Toimintakulut pysyvät annetussa budjetissa	<ul style="list-style-type: none"> · säännöllinen toimintakulujen seuranta ja tarv. toimenpiteet
	Vapaa valinta-asiakkaiden kotiuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> · Laadukkaista palveluista aktiivinen viestintä
	Ulkopuolisten sairaaloiden käytön minimointi	<ul style="list-style-type: none"> · Toimiva ja perusteltu työnjako ulkopuolisten sairaaloiden aknssa huomioiden esij. sijoitetut alaikäiset ja THL:n hoitoon määräämät asiakkaat

	(otetaan edelleen omaan yksikköön jatkohoitoon mahdollisuuksien mukaan)
Seuranta-mittarit	Toimintasuoritteet Toimintakulut Vapaa valinta Ostot ulkopuolisista sairaaloista

Psykiatrian tulosalueen palvelut 2019

Psykiatrinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
70 Psykiatria	35 339	37 000	35 387	35 918	2	1
74 Nuorisopsykiatria	10 706	10 800	11 763	11 940	12	1
75 Lastenpsykiatria	4 264	4 000	4 258	4 260	0	0
Psykiatrinen tulosalue yhteensä	50 309	51 800	51 408	52 117	4	1

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatasaolla

Psykiatrinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Lastenpsykiatria	67	55	57	58	-13	2
Nuorisopsykiatria	145	121	158	159	10	1
Aikuispsykiatria	671	700	707	711	6	1
Yhteensä	883	876	922	928	5	1

Psykiatrian tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Lastenpsykiatria	1 236	1 250	1 164	1 158	-6	-1
Nuorisopsykiatria	3 134	2 683	2 616	2 603	-17	0
Aikuispsykiatria	18 040	17 000	18 561	18 500	3	0
Yhteensä	22 410	20 933	22 341	22 261	-1	0

6.3.2 Psykiatrian tulosalueen tuloslaskelmat 2019

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Psykiatrian tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	26 906 312	26 140 000	26 553 000	-1,31	1,58
Myyntituotot, joista	26 511 654	25 692 000	26 102 000	-1,55	1,60
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	22 002 000	22 018 000	22 522 000	2,36	2,29
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	3 454 000	2 990 000	2 826 000	-18,18	-5,48
Maksutuotot	380 743	442 000	445 000	16,88	0,68
Muut toimintatuotot	13 915	6 000	6 000	-56,88	0,00
TOIMINTAKULUT	-18 707 082	-18 963 200	-20 277 500	8,39	6,93
Henkilöstökulut	-12 638 894	-12 462 200	-13 560 500	7,29	8,81
Palkat ja palkkiot yhteensä	-10 220 293	-10 112 900	-11 138 000	8,98	10,14
Henkilösivukulut	-2 418 601	-2 349 300	-2 422 500	0,16	3,12
Palvelujen ostot, joista	-5 249 364	-5 500 000	-5 722 000	9,00	4,04
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-2 886 836	-2 990 000	-2 826 000	-2,11	-5,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-344 598	-366 000	-401 000	16,37	9,56
Vuokrat	-469 724	-632 000	-591 000	25,82	-6,49
Muut toimintakulut	-4 502	-3 000	-3 000	-33,36	0,00
TOIMINTAKATE	8 199 229	7 176 800	6 275 500	-23,46	-12,56
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-15			-100,00	
VUOSIKATE	8 199 214	7 176 800	6 275 500	-23,46	-12,56
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-18 368	-21 000	-21 000	14,33	0,00
TILIKAUDEN TULOS	8 180 846	7 155 800	6 254 500	-23,55	-12,60
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	8 180 846	7 155 800	6 254 500	-23,55	-12,60

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Psykiatrian tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	26 906 732	26 140 000	26 553 000	-1,31	1,58
Myyntituotot, joista	26 512 074	25 692 000	26 102 000	-1,55	1,60
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	22 002 000	22 018 000	22 522 000	2,36	2,29
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	3 454 000	2 990 000	2 826 000	-18,18	-5,48
Maksutuotot	380 743	442 000	445 000	16,88	0,68
Muut toimintatuotot	13 915	6 000	6 000	-56,88	0,00
TOIMINTAKULUT	-19 804 136	-19 661 457	-21 206 580	7,08	7,86
Henkilöstökulut	-12 638 894	-12 462 200	-13 560 500	7,29	8,81
Palkat ja palkkiot yhteensä	-10 220 293	-10 112 900	-11 138 000	8,98	10,14
Henkilösivukulut	-2 418 601	-2 349 300	-2 422 500	0,16	3,12
Palvelujen ostot, joista	-6 346 418	-6 198 257	-6 651 080	4,80	7,31
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-2 886 836	-2 990 000	-2 826 000	-2,11	-5,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-344 598	-366 000	-401 000	16,37	9,56
Vuokrat	-469 724	-632 000	-591 000	25,82	-6,49
Muut toimintakulut	-4 502	-3 000	-3 000	-33,36	0,00
TOIMINTAKATE	7 102 596	6 478 543	5 346 420	-24,73	-17,47
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-15			-100,00	
VUOSIKATE	7 102 580	6 478 543	5 346 420	-24,73	-17,47
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-18 368	-21 000	-21 000	14,33	0,00
TILIKAUDEN TULOS	7 084 212	6 457 543	5 325 420	-24,83	-17,53
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	7 084 212	6 457 543	5 325 420	-24,83	-17,53
VYÖRYTYSERÄT	-5 323 238	-5 188 628	-5 316 642	-0,12	2,47
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	1 760 974	1 268 915	8 778	-99,50	-99,31

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset

6.4 Tukipalvelujen tulosalue

Tukipalvelujen tulosalue muodostuu seuraavista palveluista:

Hoidon tukipalvelut

- Palveluneuvonta
- Sihteerityön yksikkö
- Sairaalahuolto
- Välinehuolto

Tietotekniikkapalvelut

Talous- ja materiaalihallinto

- Laskentapalvelut
- Tekstiilihuolto
- Materiaalitoiminnot

Tekniset palvelut

Henkilöstöpalvelut

- Henkilöstöpalvelut
- Koulutuspalvelut
- Yhteistoiminta
- Rekrytointipalvelut
- Työterveyshuolto
- Virkistystoiminta

Asunnot

6.4.1 Tukipalvelujen tulosalueen toimintasuunnitelma 2019

Henkilöstö ja osaaminen	
SHP Strateginen tavoite	Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, hyvät jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut
SHP Kriittiset menestystekijät	n Osaamisen varmistaminen n Yhteiset tavoitteet, sitoutuminen ja yhdessä tekeminen n Haluttu työpaikka
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Työterveyslaitoksen työhyvinvointikyselyn tuloksissa pysytään vähintään samalla tasolla kuin aiemmin · Työhyvinvoinnin parantaminen · Oppilaitosyhteistyö
Seuranta-mittarit	Työhyvinvointitutkimuksen tulokset Tukipalveluiden "fiilismittari" Sairauspoissaolojen määrä Kehityskeskustelujen määrä Koulutuspäivien määrä

Toiminta ja yhteistyö	
SHP Strateginen tavoite	Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH-ESH-Erva
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Päivystävä ja elinvoimainen keskussairaala n Yhteistyön ja kumppanuuksien tiivistäminen n Hoitoketjujen aktiivinen kehittäminen ja uudistaminen n Digitaaliset palvelut
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Osallistutaan yhteistyöprojekteihin mm. 8-sairaala, Coxa, Ahveniston sairaala ym. · Vastataan yksiköiden palvelutarpeeseen, mm. hoitologistikkopalvelujen käynnistäminen · Tukipalvelujen riskien tunnistaminen ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi
Seurantamittarit	Säännölliset liityntäpintaneuvottelut sekä palvelutasokyselyt Hai-Pro-ilmoitukset Tukipalvelujen tyytyväisyyskysely

Asiakas	
SHP Strateginen tavoite	Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Hoitaminen on palvelua- hoitokokemus on myös palvelukokemus n Asiakaspalveluasenne- kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen korostunut merkitys n Asiakassuhteiden säilyttäminen ja uusien asiakkaiden hankinta (asiakkaan valinnanvapaus) n Markkinointi ja brändäys osana toiminnan kehittämistä n Hoidon laatu, potilasturvallisuus ja prosessien toimivuus n Uuden sairaalan asiakaslähtöinen suunnittelu
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	Tukipalvelut varmistavat omalla toiminnallaan potilaan laadukkaaseen hoidon <ul style="list-style-type: none"> · palvelujen korkea laatu · palvelujen oikea-aikaisuus · asiakaslähtöisyys · palvelujen vastuullinen tuottaminen, asiat hoidetaan kerralla loppuun
Seurantamittarit	Tukipalvelujen asiakastyytyväisyyskysely Asiakaspalautteet potilailta Palvelutasokyselyt

Talous	
SHP Strateginen tavoite	Toimintakatteen kasvu Toimintakulujen hallinta Kustannustietoisuus
SHP Kriittiset menestys-tekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Vapaavalinta asiakkaiden ”kotiuttaminen” / vapaavalinnan kohde n Tuottavuuden parantaminen / kustannuskasvun hallinta n Tasapainoinen talous n Talouden kokonaisuuden hallinta, raportointi ja ennustaminen n Liiketoimintaosaaminen n ESH/PTH/SOS rahoitusmallin konseptointi
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Yksiköiden kustannustietoisuuden lisääminen · Ennusteiden kehittäminen, poikkeamiin reagointi · TUKipalvelujen toimintakulujen hallinta · Kustannuslaskennan tehostaminen ottamalla uusia yksiköitä mukaan
Seuranta-mittarit	Kustannuslaskentaan mukaan otettujen uusien yksiköiden määrä Kuukausittainen seuranta ja vertailu talousarvioon Toimintakulujen toteutuminen ja toimenpiteiden vaikutuksen arviointi

6.4.2 Tukipalvelujen tulosalueen tuloslaskelmat 2019

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Tukipalvelujen tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	8 726 791	8 502 000	8 467 000	-2,98	-0,41
Myyntituotot, joista	4 350 102	4 132 000	4 190 000	-3,68	1,40
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	120 233	100 000	100 000	-16,83	0,00
Maksutuotot	923	2 000	2 000	116,62	0,00
Tuet ja avustukset	443 107	400 000	400 000	-9,73	0,00
Vuokratuotot	2 844 788	3 270 000	3 240 000	13,89	-0,92
Muut toimintatuotot	1 087 871	698 000	635 000	-41,63	-9,03
TOIMINTAKULUT	-38 628 855	-37 613 500	-41 439 100	7,27	10,17
Henkilöstökulut	-19 557 093	-18 878 500	-21 476 100	9,81	13,76
Palkat ja palkkiot yhteensä	-13 514 423	-12 859 700	-15 079 000	11,58	17,26
Henkilösivukulut	-6 042 670	-6 018 800	-6 397 100	5,87	6,29
Palvelujen ostot	-11 636 568	-10 489 000	-11 947 000	2,67	13,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 142 384	-5 503 000	-5 232 000	1,74	-4,92
Vuokrat	-1 310 999	-1 618 000	-1 703 000	29,90	5,25
Muut toimintakulut	-981 810	-1 125 000	-1 081 000	10,10	-3,91
TOIMINTAKATE	-29 902 064	-29 111 500	-32 972 100	10,27	13,26
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	630 321	-85 000	330 000	-47,65	-488,24
VUOSIKATE	-29 271 743	-29 196 500	-32 642 100	11,51	11,80
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 324 966	-6 772 000	-6 094 000	-16,81	-10,01
TILIKAUDEN TULOS	-36 596 709	-35 968 500	-38 736 100	5,85	7,69
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	229 107			-100,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-36 367 602	-35 968 500	-38 736 100	6,51	7,69

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Tukipalvelujen tulosalue					
TOIMINTATUOTOT	13 562 969	13 101 223	12 997 200	-4,17	-0,79
Myyntituotot	9 186 280	8 731 223	8 720 200	-5,07	-0,13
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	120 233	100 000	100 000	-16,83	0,00
Maksutuotot	923	2 000	2 000	116,62	0,00
Tuet ja avustukset	443 107	400 000	400 000	-9,73	0,00
Vuokratuotot	2 844 788	3 270 000	3 240 000	13,89	-0,92
Muut toimintatuotot	1 087 871	698 000	635 000	-41,63	-9,03
TOIMINTAKULUT	-38 745 123	-37 830 140	-41 439 783	6,95	9,54
Henkilöstökulut	-19 557 093	-18 878 500	-21 476 100	9,81	13,76
Palkat ja palkkiot yhteensä	-13 514 423	-12 859 700	-15 079 000	11,58	17,26
Henkilösivukulut	-6 042 670	-6 018 800	-6 397 100	5,87	6,29
Palvelujen ostot	-11 752 837	-10 705 640	-11 947 683	1,66	11,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 142 384	-5 503 000	-5 232 000	1,74	-4,92
Vuokrat	-1 310 999	-1 618 000	-1 703 000	29,90	5,25
Muut toimintakulut	-981 810	-1 125 000	-1 081 000	10,10	-3,91
TOIMINTAKATE	-25 182 154	-24 728 917	-28 442 583	12,95	15,02
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	643 830	-85 000	330 000	-48,74	-488,24
VUOSIKATE	-24 538 324	-24 813 917	-28 112 583	14,57	13,29
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 324 966	-6 772 000	-6 094 000	-16,81	-10,01
TILIKAUDEN TULOS	-31 863 290	-31 585 917	-34 206 583	7,35	8,30
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	229 107			-100,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-31 634 183	-31 585 917	-34 206 583	8,13	8,30
VYÖRYTYSERÄT	33 694 208	31 196 159	33 869 727	0,52	8,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	2 060 025	-389 758	-336 856	-116,35	-13,57

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset.

6.5 Yhtymähallinto

Yhtymähallinto muodostuu seuraavista palveluista

Sairaanhoitopiirin yhteiset

- Luottamushenkilöhallinto
- Yhtymähallinto
- Perusterveydenhuollon yksikkö
- Kehittämissyksikkö
- Potilasasiamiesyksikkö
- Tietopalveluyksikkö

Hallintopalvelut

- Hallintopalvelut
- Potilasasiakirja-arkisto

6.5.1 Yhtymähallinnon tuloslaskelmat 2019

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Yhtymähallinto					
TOIMINTATUOTOT	3 287 143	3 731 000	4 719 000	43,56	26,48
Myyntituotot, joista	3 153 691	3 711 000	3 711 000	17,67	0,00
Jäsenkuntien jäsenmaksut	2 300 000	3 000 000	3 000 000	30,43	0,00
Tuet ja avustukset	10 074	10 000	5 000	-50,37	-50,00
Muut toimintatuotot	123 378	10 000	1 003 000	712,95	9 930,00
TOIMINTAKULUT	-10 917 039	-6 549 100	-6 968 200	-36,17	6,40
Henkilöstökulut	-1 978 283	-2 105 100	-2 358 200	19,20	12,02
Palkat ja palkkiot yhteensä	-1 627 708	-1 664 600	-1 892 000	16,24	13,66
Henkilösivukulut	-350 574	-440 500	-466 200	32,98	5,83
Palvelujen ostot	-8 036 926	-3 853 000	-3 868 000	-51,87	0,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 612	-73 000	-72 000	31,84	-1,37
Vuokrat	-70 727	-122 000	-122 000	72,49	0,00
Muut toimintakulut	-776 492	-396 000	-548 000	-29,43	38,38
TOIMINTAKATE	-7 629 896	-2 818 100	-2 249 200	-70,52	-20,19
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 310			-100,00	
VUOSIKATE	-7 631 206	-2 818 100	-2 249 200	-70,53	-20,19
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-3 000	-3 000		0,00
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	2 901 587			-100,00	
TILIKAUDEN TULOS	-4 729 619	-2 821 100	-2 252 200	-52,38	-20,17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 729 619	-2 821 100	-2 252 200	-52,38	-20,17

Taulukko: Yhtymähallinnon ulkoinen tuloslaskelma

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % Ta 2019/ Tp 2017	Muutos % Ta 2018/ Ta 2019
Yhtymähallinto					
TOIMINTATUOTOT	3 300 023	3 731 000	4 719 000	43,00	26,48
Myyntituotot	3 166 571	3 711 000	3 711 000	17,19	0,00
Tuet ja avustukset	10 074	10 000	5 000	-50,37	-50,00
Muut toimintatuotot	123 378	10 000	1 003 000	712,95	9 930,00
TOIMINTAKULUT	-10 917 316	-6 549 368	-6 968 503	-36,17	6,40
Henkilöstökulut	-1 978 283	-2 105 100	-2 358 200	19,20	12,02
Palvelujen ostot	-8 037 203	-3 853 268	-3 868 303	-51,87	0,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 612	-73 000	-72 000	31,84	-1,37
Muut toimintakulut	-847 219	-518 000	-670 000	-20,92	29,34
TOIMINTAKATE	-7 617 293	-2 818 368	-2 249 503	-70,47	-20,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 310			-100,00	
Muut rahoitustuotot					
Muut rahoituskulut	-1 310			-100,00	
VUOSIKATE	-7 618 603	-2 818 368	-2 249 503	-70,47	-20,18
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-3 000	-3 000		0,00
Suunnitelman mukaiset poistot		-3 000	-3 000		0,00
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	2 901 587			-100,00	
Satunnaiset tuotot	2 901 587			-100,00	
TILIKAUDEN TULOS	-4 717 016	-2 821 368	-2 252 503	-52,25	-20,16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 717 016	-2 821 368	-2 252 503	-52,25	-20,16
VYÖRYTYSERÄT	739 934	2 821 368	2 252 503	204,42	-20,16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-3 977 082	0	0	-100,00	-500,00

Taulukko: Yhtymähallinnon tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset

7 Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2019

Kuntayhtymän talousarviossa kuvataan sairaanhoitopiirin ja sairaanhoitopiirille kuuluvien toimintojen suunnitelmat, käyttötalous ja tuloslaskelmat sekä investoinnit ja kuntamaksut.

7.1 Yleiset perustelut ja sitovuustasot

Tuotot

Toimintatuotoista noin 90 % kertyy jäsenkuntien kuntamaksuista. Vuodesta 2001 alkaen on jäsenkuntien kuntalaskutus perustunut kuntien ja sairaanhoitopiirin välisiin sopimuksiin. Vuodesta 2002 alkaen myös ulkopuolisten sairaaloiden käytön laskutus on perustunut kuntien ja sairaanhoitopiirin välisiin sopimuksiin. Ulkopuolisten kuntien laskutus tapahtuu hinnaston mukaisilla hinnoilla. Somaattinen vuodeosastolaskutus perustuu DRG -hinnoitteluun ja psykiatrian vuodeosastolaskutus hoitopäiväkohtaiseen hinnoitteluun. Avohoito laskutetaan toimenpidekohtaisilla hinnoilla. Hoito ulkopuolisissa sairaaloissa laskutetaan läpilaskutushinnoilla. Kuntasopimusten laskentaperusteena on edellisten kahden ja puolen vuoden em. hinnoittelulla tapahtunut kuntakohtainen käyttö.

Suuret potilaskohtaiset kustannukset tasataan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa 84 000 euron ylittävältä osalta kahden viimeisen vuoden keskiarvona.

Eriyisvelvoitemaksuna (jäsenmaksuna) peritään 3 000 000 euroa. Tällä katetaan mm. seuraavia menoja:

- Potilasvahinkovakuutus
- Myrkytystietokeskus
- Alueellinen hygieniatoiminta (pandemiaan varautumisasiat)
- Kehittämismäärärahat

Kuntamaksut laskevat vuonna 2019 1,7% vuoteen 2018 verrattuna ja niiden kokonaismäärä on 194,2 milj. euroa ilman ensihoitoa. Tämän lisäksi Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä laskutetaan erillislaskutuksena 1 245 000 euroa leikkaustoiminnan siirrosta sairaanhoitopiirille.

Ensihoidon kuntamaksut peritään asukaslukuperusteisesti, niiden määrä vuonna 2019 on 7 153 000 euroa. Ensihoito ostetaan Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta. Pelastushelikopteritoiminnasta vastaa kuitenkin Pirkanmaan sairaanhoitopiiri.

Maksutuottoihin sisältyvät potilasmaksut. Potilasmaksut on huomioitu asiakasmaksuasetuksen enimmäismäärän mukaisina.

Kulut

Henkilöstömenojen määrä talousarviossa on 100,7 milj. euroa (ilman ensihoitoa).

Vuoden 2018 toteumaennusteen mukaan ulkopuolisten sairaaloiden käytön kasvu näyttää tasoittuneen ja vuonna 2019 ostoihin ulkopuolisista sairaaloista on varattu 40,5 milj. euroa, joka on 3 milj. euroa edellisvuotista vähemmän.

Aineissa ja tarvikkeissa erityisesti lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden hinnat ovat nousseet. Tähän kuluryhmään kuuluvat myös teknisten palveluiden ostot, kuten sähkö, vesi, lämpö ja rakennusten- ja kiinteistöjen korjaustarvikkeet. Aineisiin ja tarvikkeisiin on varattu talousarviossa reilut 28,9 milj. euroa.

Alle 10 000 euron irtaimistohankinnat sisältyvät tulosyksiköiden talousarvioihin. Yksikköhinnaltaan yli 10 000 euron arvoiset irtaimistohankinnat sekä yli 1 000 euron lääkintälaitteet ovat poistonalaista käyttöomaisuutta ja sisältyvät investointimenoihin. Näiden osalta tulevat poistot vuosittain talousarvioon. Samoin kiinteistökorjauksissa investointiluonteiset korjaukset sisältyvät investointimenoihin ja rakennusten poistot sisältyvät talousarvion tuloslaskelmaan menona.

Palvelujen ostoihin on varattu reilut 42 milj. euroa. Potilasvahinkovakuutusmaksu sisältyy palveluiden ostoihin. Vuodelle 2019 potilasvahinkovakuutusmaksuun on varattu 3,0 milj. euroa, joka vastaa Potilasvakuutuskeskukselta saatua ennustetta vuoden 2018 toteumasta.

Sairaanhoitopiirin oma pesulatoiminta päättyy vuoden 2018 lopussa. Palvelut hankitaan 1.1.2019 lukien ostopalveluna Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy:ltä. Sairaanhoitopiiri on yhtiön osakas.

Edellä mainitut talousarvioluvut eivät sisällä ensihoitoa. Ensihoidon tuotot ja kulut ovat molemmat 7,2 milj. euroa. Ensihoito hankitaan ostopalveluna Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta ja pelastushelikopteritoiminta erityisvastuualueelta.

Poistot

Käyttöomaisuuden poistot ovat noin 10,0 milj. euroa. Poistoilla rahoitetaan investointimenoja. Vuoden 2018 tilinpäätöksen yhteydessä on päätetty alentaa sairaanhoitopiirin Ahvenistolla sijaitsevin kiinteistöjen tasearvoja enintään 60 milj. euroa. Tasearvojen alentamisen seurauksena poistojen määrä vähenee. Ahvenistolla sijaitsevat kiinteistöt ovat myynnissä. Myynnin toteutuessa kiinteistöt poistuvat sairaanhoitopiirin taseesta eikä poistoja enää synny. Mikäli kauppa ei toteudu suunnitellussa aikataulussa on nykyisten sairaalarakennusten poisto-ohjelma arvioitava uudestaan.

Uusien poistonalaisten investointien osalta noudatetaan valtuuston kesäkuussa 2012 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisia poistoajoja.

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan taseeseen aktivoitujen pysyvien vastaavien hankintamenojen kirjaamista kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet hyväksyy valtuusto ja poistosuunnitelman hyväksyy hallitus. Poistosuunnitelman käytännön soveltamisesta yksittäistapauksiin päättää talous- ja tukipalvelujohtaja.

Lainanotto vuonna 2019

Kuntayhtymällä on ennen talousarviovuotta rahoituslaitosten lainoja noin 40 milj. euroa. Talousarvion mukaan lainoja otetaan lisää vuonna 2019 uuden sairaalan rakentamista varten 19,8 milj. euroa ja muihin investointeihin 17,9 milj. euroa.

Lainoja lyhennetään noin 12,5 milj. eurolla, joten lainamäärä kasvaa vuonna 2019 noin 25,2 milj. eurolla.

Lainanotto suunnitelmakaudella

Uuden sairaalan rakentamista varten otetaan uutta lainaa suunnitelmakaudella 2019 – 2022 noin 230 milj. euroa. Koko hankkeen aikana vuosina 2019 - 2024 on varauduttu ottamaan sairaalahankkeeseen lainaa enintään 388,5 milj. euroa.

Muihin investointeihin on suunnitelmakaudella vuoteen 2022 mennessä varauduttu ottamaan lainaa noin 64 milj. euroa.

Rahoituskulut

Rahoituskuluissa on arvioitu korkotason pysyvän alhaalla. Rahoituskulut muodostuvat lähinnä lainojen korkokuluista.

Investoinnit

Investointeihin sisältyy suurimpana hankkeena uuden sairaalan rakentaminen. Muissa investointihankkeissa ovat mukana sairaaloiden välttämättömät peruskorjaukset ja ICT-hankkeet.

Apuvälinekeskusliikelaitos

Vuoden 2008 alusta alkaen apuvälinekeskus on toiminut sairaanhoitopiirin liikelaitoksena. Apuvälinekeskus huolehtii sairaanhoitopiirin ja alueen terveyskeskusten apuvälinepalveluista samoin kuin alueen kuntien vammaispalvelulain mukaisista apuvälineistä. Apuvälinekeskus toimii omakustannusperiaatteella tuottamatta pitkällä tähtäimellä enempää voittoa kuin tappiotakaan.

Talousarvion sitovuustasot

Hallitusta sitoo kuntayhtymän tuloslaskelman tilikauden tulos sekä investointimenojen yhteissumma.

Muille kuin sairaanhoitopiirin jäsenkunnille tapahtuvan myynnin lisäyksestä johtuen menoja voidaan lisätä enintään lisätuloja vastaava määrä.

Palvelutuotantojohtajaa, johtajaylilääkärinä ja johtajaylihoitajaa sitoo kliinisiä palveluja tuottavien tulosalueiden toimintakate kuitenkin siten, että palkka- ja työnantajamaksuihin varattua määrärahaa ei saa ilman sairaanhoitopiirin johtoryhmän hyväksymistä käyttää muihin kuluihin. Kuitenkin palkkoja ja ostopalvelumäärärahoja voidaan tarkastella kokonaisuutena siitä riippuen, kuinka vakanssit saadaan täytettyä.

Talous- ja tukipalvelujohtajaa sitoo tukipalvelujen tulosalueen osalta tulosalueen toimintakate kuitenkin siten, että palkka- ja työnantajamaksuihin varattua määrärahaa ei saa ilman sairaanhoitopiirin johtoryhmän hyväksymistä käyttää muihin kuluihin. Kuitenkin palkkoja ja ostopalvelumäärärahoja voidaan tarkastella kokonaisuutena siitä riippuen, kuinka vakanssit saadaan täytettyä.

Tulosalueylilääkäreitä ja tulosalueylihoitajaa sitoo tulosalueen toimintakate kuitenkin siten, että palkka- ja työnantajamaksuihin varattua määrärahaa ei saa ilman sairaanhoitopiirin johtoryhmän hyväksymistä käyttää muihin kuluihin. Kuitenkin palkkoja ja ostopalvelumäärärahoja voidaan tarkastella kokonaisuutena siitä riippuen, kuinka vakanssit saadaan täytettyä.

7.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa 2019

Talousarvio 2019, sairaanhoitopiiri yhteensä, sisältää myös ensihoidon ja Apuvälinekeskusliikelaituksen

	<u>Tp 2017</u>	<u>Muutettu ta 2018</u>	<u>Enn.2018</u>	<u>Ta 2019</u>	<u>Muutos% Ta19/Tp17</u>	<u>Muutos% Ta19/Ta18</u>	<u>Muutos% Ta19/Enn18</u>
Kuntamaksut	203 118 000	206 737 000	206 737 000	202 727 000	1,78	-1,94	-1,94
Myyntituotot	15 912 000	15 738 000	15 950 000	15 922 000	0,24	1,17	-0,18
Maksutuotot	7 964 000	10 271 000	9 500 000	9 801 000	19,29	-4,58	3,17
Tuet ja avustukset	453 000	410 000	410 000	405 000	-9,49	-1,22	-1,22
Vuokratuotot	2 851 000	3 275 000	3 000 000	3 246 000	5,23	-0,89	8,20
Muut tuotot	1 297 000	769 000	750 000	1 693 000	-42,17	120,16	125,73
Toimintatuotot	231 595 000	237 200 000	236 347 000	233 794 000	2,05	-1,44	-1,08
Palkat ja palkkiot	-75 674 000	-76 247 000	-79 487 000	-82 000 000	5,04	7,55	3,16
Henkilösivukulut	-19 854 000	-20 293 000	-20 167 000	-20 576 000	1,58	1,39	2,03
Henk.men. korj.erät	1 187 000	1 179 000	1 179 000	1 148 000	-0,67	-2,63	-2,63
Ulkopuoliset sairaalat	-41 594 000	-43 500 000	-41 200 000	-40 500 000	-0,95	-6,90	-1,70
Palvelujen ostot	-49 337 000	-45 371 000	-46 175 000	-48 510 000	-6,41	6,92	5,06
Aineet ja tarvikkeet	-28 579 000	-29 566 000	-29 305 000	-28 940 000	2,54	-2,12	-1,25
Vuokrat	-2 396 000	-2 827 000	-2 827 000	-2 997 000	17,99	6,01	6,01
Muut kulut	-1 806 000	-1 688 000	-1 538 000	-1 651 000	-14,84	-2,19	7,35
Toimintakulut	-218 053 000	-218 313 000	-219 520 000	-224 026 000	0,67	2,62	2,05
Toimintakate	13 542 000	18 887 000	16 827 000	9 768 000	24,26	-48,28	-41,95
Rahoitustuotot ja -kulut	626 000	-225 000	600 000	200 000	-4,15	-188,89	-66,67
Vuosikate	14 168 000	18 662 000	17 427 000	9 968 000	23,00	-46,59	-42,80
Poistot	-10 877 000	-10 546 000	-10 715 000	-9 968 000	-1,49	-5,48	-6,97
Satunnaiset tuotot	2 902 000				-100,00		
Tilikauden tulos	6 193 000	8 116 000	6 712 000	0	8,38	-100,00	-100,00

Talousarvio 2019, sairaanhoitopiiri yhteensä, ensihoito eriteltynä

	<u>Alkuperäinen</u>	<u>Muutettu ta</u>				<u>Muutos%</u>	<u>Muutos%</u>	<u>Muutos%</u>
	<u>Tp 2017</u>	<u>ta 2018</u>	<u>2018</u>	<u>Enn.2018</u>	<u>Ta 2019</u>	<u>Ta19/Tp17</u>	<u>Ta19/Ta18</u>	<u>Ta19/Enn18</u>
Kuntamaksut	196 417 000	197 762 000	199 837 000	199 837 000	195 574 000	-0,43	-2,13	-2,13
Myyntituotot	15 912 000	15 738 000	15 738 000	15 950 000	15 922 000	0,06	1,17	-0,18
Maksutuotot	7 964 000	10 271 000	10 271 000	9 500 000	9 801 000	23,07	-4,58	3,17
Tuet ja avustukset	453 000	410 000	410 000	410 000	405 000	-10,60	-1,22	-1,22
Vuokratuotot	2 851 000	3 275 000	3 275 000	3 000 000	3 246 000	13,85	-0,89	8,20
Muut tuotot	1 292 000	769 000	769 000	750 000	1 693 000	31,04	120,16	125,73
Toimintatuotot	224 889 000	228 225 000	230 300 000	229 447 000	226 641 000	0,78	-1,59	-1,22
Palkat ja palkkiot	-75 349 000	-74 814 000	-75 667 000	-78 907 000	-81 403 000	8,03	7,58	3,16
Henkilösivukulut	-19 784 000	-19 971 000	-20 168 000	-20 042 000	-20 455 000	3,39	1,42	2,06
Henk.men. korj.erät	1 184 000	1 179 000	1 179 000	1 179 000	1 148 000	-3,04	-2,63	-2,63
Ulkopuoliset sairaalat	-41 594 000	-43 500 000	-43 500 000	-41 200 000	-40 500 000	-2,63	-6,90	-1,70
Palvelujen ostot	-43 043 000	-39 121 000	-39 196 000	-40 000 000	-42 090 000	-2,21	7,38	5,23
Aineet ja tarvikkeet	-28 575 000	-28 761 000	-29 561 000	-29 300 000	-28 940 000	1,28	-2,10	-1,23
Vuokrat	-2 396 000	-2 827 000	-2 827 000	-2 827 000	-2 997 000	25,08	6,01	6,01
Muut kulut	-1 806 000	-1 538 000	-1 688 000	-1 538 000	-1 651 000	-8,58	-2,19	7,35
Toimintakulut	-211 363 000	-209 353 000	-211 428 000	-212 635 000	-216 888 000	2,61	2,58	2,00
Toimintakate	13 526 000	18 872 000	18 872 000	16 812 000	9 753 000	-27,89	-48,32	-41,99
Rahoitustuotot ja -kulut	626 000	-225 000	-225 000	600 000	200 000	-68,05	-188,89	-66,67
Vuosikate	14 152 000	18 647 000	18 647 000	17 412 000	9 953 000	-29,67	-46,62	-42,84
Poistot	-10 861 000	-10 531 000	-10 531 000	-10 700 000	-9 953 000	-8,36	-5,49	-6,98
Satunnaiset tuotot	2 902 000					-100,00		
Tilikauden tulos	6 193 000	8 116 000	8 116 000	6 712 000	0	-100,00	-100,00	-100,00
Ensihoito:								
Kuntamaksut	6 701 000	6 900 000	6 900 000	6 900 000	7 153 000	6,75	3,67	3,67
Muut tuotot	5 000			0	0	-100,00		
Tuotot yhteensä	6 706 000	6 900 000	6 900 000	6 900 000	7 153 000	6,67	3,67	3,67
Palkat ja palkkiot	-325 000	-580 000	-580 000	-580 000	-597 000	83,69	2,93	2,93
Henkilösivukulut	-70 000	-125 000	-125 000	-125 000	-121 000	72,86	-3,20	-3,20
Henk.men.korj.erät	3 000	0	0	0	0	-100,00		
Palvelujen ostot	-6 294 000	-6 175 000	-6 175 000	-6 175 000	-6 420 000	2,00	3,97	3,97
Aineet ja tarvikkeet	-4 000	-5 000	-5 000	-5 000	0	-100,00	-100,00	-100,00
Poistot	-16 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-6,25	0,00	0,00
Kulut yhteensä	-6 706 000	-6 900 000	-6 900 000	-6 900 000	-7 153 000	6,67	3,67	3,67

Talousarvio 2019, sairaanhoitopiiri yhteensä ilman Apuvälinekeskusliikelaistosta

	<u>Tp 2017</u>	<u>Muutettu ta</u> <u>2018</u>	<u>Enn.2018</u>	<u>Ta 2019</u>	<u>Muutos%</u> <u>Ta19/Tp17</u>	<u>Muutos%</u> <u>Ta19/Ta18</u>	<u>Muutos%</u> <u>Ta19/Enn18</u>
Kuntamaksut	196 417 000	199 837 000	199 837 000	195 574 000	-0,43	-2,13	-2,13
Myyntituotot	14 613 000	14 588 000	14 354 000	14 505 000	-0,74	-0,57	1,05
Maksutuotot	7 964 000	10 271 000	9 500 000	9 801 000	23,07	-4,58	3,17
Tuet ja avustukset	453 000	410 000	410 000	405 000	-10,60	-1,22	-1,22
Vuokratuotot	2 851 000	3 275 000	3 000 000	3 246 000	13,85	-0,89	8,20
Muut tuotot	1 292 000	766 000	750 000	1 693 000	31,04	121,02	125,73
Toimintatuotot	223 590 000	229 147 000	227 851 000	225 224 000	0,73	-1,71	-1,15
Palkat ja palkkiot	-75 116 000	-75 437 000	-78 672 000	-81 152 000	8,04	7,58	3,15
Henkilösivukulut	-19 735 000	-20 118 000	-19 932 310	-20 403 000	3,38	1,42	2,36
Henk.men. korj.erät	1 184 000	1 177 000	1 171 000	1 146 000	-3,21	-2,63	-2,13
Ulkopuoliset sairaalat	-41 594 000	-43 500 000	-41 200 000	-40 500 000	-2,63	-6,90	-1,70
Palvelujen ostot	-42 892 000	-38 996 000	-39 880 000	-41 855 000	-2,42	7,33	4,95
Aineet ja tarvikkeet	-27 409 000	-28 461 000	-28 070 000	-27 780 000	1,35	-2,39	-1,03
Vuokrat	-2 385 000	-2 817 000	-2 815 000	-2 886 000	21,01	2,45	2,52
Muut kulut	-1 793 000	-1 683 000	-1 518 000	-1 641 000	-8,48	-2,50	8,10
Toimintakulut	-209 740 000	-209 835 000	-210 916 310	-215 071 000	2,54	2,50	1,97
Toimintakate	13 850 000	19 312 000	16 934 690	10 153 000	-26,69	-47,43	-40,05
Rahoitustuotot ja -kulut	626 000	-195 000	570 000	230 000	-63,26	-217,95	-59,65
Vuosikate	14 476 000	19 117 000	17 504 690	10 383 000	-28,27	-45,69	-40,68
Poistot	-9 730 000	-9 481 000	-9 650 000	-8 823 000	-9,32	-6,94	-8,57
Satunnaiset tuotot	2 902 000				-100,00		
Tilikauden tulos	7 648 000	9 636 000	7 854 690	1 560 000	-79,60	-83,81	-80,14
Ensihoito:							
Kuntamaksut	6 701 000	6 900 000	6 900 000	7 153 000	6,75	3,67	3,67
Muut tuotot	5 000		0	0	-100,00		
Tuotot yhteensä	6 706 000	6 900 000	6 900 000	7 153 000	6,67	3,67	3,67
Palkat ja palkkiot	-325 000	-580 000	-580 000	-597 000	83,69	2,93	2,93
Henkilösivukulut	-70 000	-125 000	-125 000	-121 000	72,86	-3,20	-3,20
Henk.men.korj.erät	3 000	0	0	0	-100,00		
Palvelujen ostot	-6 294 000	-6 175 000	-6 175 000	-6 420 000	2,00	3,97	3,97
Aineet ja tarvikkeet	-4 000	-5 000	-5 000	0	-100,00	-100,00	-100,00
Poistot	-16 000	-15 000	-15 000	-15 000	-6,25	0,00	0,00
Kulut yhteensä	-6 706 000	-6 900 000	-6 900 000	-7 153 000	6,67	3,67	3,67

Talousarvio 2019, Apuvälinekeskusliikelaitos

	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos% Tp17/Ta19	Muutos% Ta18/Ta19
Kuntamaksut	0	0	0	0,00	0,00
Myyntituotot	1 294 000	1 150 000	1 417 000	9,51	23,22
Maksutuotot	0	0	0	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,00	0,00
Vuokratuotot	0	0	0	0,00	0,00
Muut tuotot	3 000	3 000	0	-100,00	-100,00
Toimintatuotot	1 297 000	1 153 000	1 417 000	9,25	22,90
Palkat ja palkkiot	-232 000	-230 000	-251 000	8,19	9,13
Henkilösivukulut	-48 000	-50 000	-52 000	8,33	4,00
Henk.men. korj.erät	0	2 000	2 000	0,00	0,00
Ulkopuoliset sairaalat	0	0	0	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-151 000	-200 000	-235 000	55,63	17,50
Aineet ja tarvikkeet	-1 166 000	-1 100 000	-1 160 000	-0,51	5,45
Vuokrat	-11 000	-10 000	-111 000	909,09	1 010,00
Muut kulut	-12 000	-5 000	-10 000	-16,67	100,00
Toimintakulut	-1 620 000	-1 593 000	-1 817 000	12,16	14,06
Toimintakate	-323 000	-440 000	-400 000	23,84	-9,09
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 000	-30 000	-30 000	114,29	0,00
Vuosikate	-337 000	-470 000	-430 000	27,60	-8,51
Poistot	-1 130 000	-1 050 000	-1 130 000	0,00	7,62
Tilikauden tulos	-1 467 000	-1 520 000	-1 560 000	6,34	2,63
Sisäiset tuotot	1 539 000	1 680 000	1 820 000	18,26	8,33
Sisäiset kulut	-257 000	-260 000	-260 000	1,17	0,00
Kokonaistulos	-185 000	-100 000	0	-100,00	-100,00

7.3 Investointi- ja rahoitusosa 2019

Rahoituslaskelma 2019, sairaanhoitopiiri yhteensä

Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 968 000	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>0</u>	9 968 000
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-35 192 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>0</u>	-35 192 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		-25 224 000
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0</u>	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	37 735 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 511 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0</u>	25 224 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	
Saamisten muutos	0	
Korottomien velkojen muutos	<u>0</u>	0
Rahoituksen rahavirta		25 224 000
Rahavarojen muutos		0

Rahoituslaskelma 2019, ilman Apuvälinekeskusliikelaitosta

Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 398 000	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>0</u>	10 398 000
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-33 962 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>0</u>	-33 962 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		-23 564 000
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0</u>	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 935 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	11 811 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0</u>	25 124 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	
Saamisten muutos	0	
Korottomien velkojen muutos	<u>0</u>	0
Rahoituksen rahavirta		25 124 000
Rahavarojen muutos		1 560 000

7.3.1 Investointimenot ja -tulot sekä poistot ja lainoitus suunnitelmakaudella 2019 – 2022

	Kust.						
	2019-2024 (1 000 €)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Uuden sairaalan rakentamishanke							
- Keskussairaalan tilaratkaisut/Ahveniston Sairaala	386 270	19 600	40 300	71 800	97 000	102 570	55 000
- Uuden sairaalan ICT-järjestelmät	2 230	200	200	250	500	1 080	
Yhteensä	388 500	19 800	40 500	72 050	97 500	103 650	55 000
Lainanotto	388 500	19 800	40 500	72 050	97 500	103 650	55 000

	Kust.				
	2019-2022 (1 000 €)	2019	2020	2021	2022
Rakentamishankkeet					
- RMK Pukutilojen uusinta	150	150			
- RMK Koulutustila	100	100			
- RMK 2. kerros osaston saneeraus	1 040	1 040			
- RMK 3. kerros osaston saneeraus	1 100		1 100		
- HML Osastojen suihkutilojen korjaukset 3-6 kerros	75	50	25		
- HML Synnytysalien sisäilmakorjaukset	400	400			
- HML Välinehuollon muutostyöt	60	60			
- RMK 4. kerros saneeraus	1 100			1 100	
- RMK 5. kerros saneeraus	1 100				1 100
- RMK IV- konehuoneen saneeraus Röntgen siipi A-3 osa	300	300			
- RMK IV- konehuoneen saneeraus poliklinikka siipi A-4 osa	300		300		
- RMK Kymälaitoksen laajennus	200	200			
- HML Ajourampin betonikorjaus ja päällysteen uusiminen	70	70			
- HML Ahvenisto/psyk./suihkutilojen korjaus	60	60			
- HML Virkistyspaikkojen jäte- ja talousvesimutokset ja pesutilojen korjaus	50	50			
- HML tekonivelleikkaustoimintaan liittyvät muutokset	550	550			
- HML Yksikön muut sisäilmakorjaukset 2019	175	100	50	25	
- HML Yksiköiden pienet muutostyöt 2019	225	100	75	50	
- RMK Yksiköiden pienet muutostyöt 2019	200	50	50	50	50
- HML Sähköverkon/hissien uudistaminen 2019	150	75	50	25	
- RMK Sähköverkon/hissien uudistaminen 2019	200	50	50	50	50
- HML D- ja F- osan katon korjaus	150	150			
Laitehankintoihin liittyvät rakentamishankkeet	200	200	175	125	125
- RMK: CT-laitteen päivityksestä aiheutuvat tilojen muutostyöt	50	50			
- HML: Ensiavun TT-laitteiston päivitys	150	150			
- HML: Natiivikuvauslaite 3:n uusinta	150		150		
- RMK: Laitehankintojen vaatimat tilamuutostyöt	75		25	25	25
- HML: Laitehankintojen vaatimat tilamuutostyöt	200			100	100
Rakentamishankkeet yhteensä	8 380	3 755	1 875	1 425	1 325
Korjaus- ja muutostyöt					
Hämeenlinnan yksikkö	1 045	465	305	200	75
Riihimäen yksikkö	1 295	355	330	305	305
Laitehankinnat (esim. röntgen- ja valvontalaitteet)	3 295	1 505	860	680	250
Irtaimistohankinnat	3 572	1 572	1 000	500	500
ATK-järjestelmät	21 395	2 660	3 150	5 500	10 085
Osakkeiden osto	3 650	3 650			
Muut investoinnit	800	200	200	200	200
INVESTOINTIMENOT	43 432	14 162	7 720	8 810	12 740
POISTOT	37 338	8 838	9 000	9 500	10 000
LAINAT					
Lainojen lyhennykset	54 811	11 811	13 000	15 000	15 000
Lainanotto	60 905	17 135	11 720	14 310	17 740
APUVÄLINEKESKUSLIIKELAITOS					
Irtaimistohankinnat	4 920	1 230	1 230	1 230	1 230
Lainojen lyhennykset	2 800	700	700	700	700
Poistot	4 520	1 130	1 130	1 130	1 130
Lainanotto	3 200	800	800	800	800

7.3.2 Rakentamishankkeiden 2019 - 2022 perustelut

1. Keskussairaalan tilaratkaisut, Ahveniston Sairaala: 44010051

Keskussairaalan talousrakennuksen tilat on suunniteltu 1970-luvun alku-puolella ja otettu käyttöön 1975. Vastaavasti myös potilaiden hoitoon liit-tyvät tilat on suunniteltu samoihin aikoihin ja otettu käyttöön 1979. Talous-rakennus on peruskorjattu, mutta potilaiden hoitotilojen osalta korjausaste on pieni.

Keskussairaalan kiinteistöjen kuntokartoitus on suoritettu 2013 – 2014 ja suunnittelua on hankesuunnitelmalla. Hankesuunnitelman perusteella on päädytty sairaalan oman tontin Ahvenistontien puoleiselle reunalle sijoitettavan uuden sairaalan suunnitteluun. Sairaalan suunnittelua on jatkettu 2018 perustetun Allianssin kehitysvaiheena.

Allianssi työskentelee kahdessa vaiheessa, jotka ovat kehitys- ja toteu-tusvaihe. Konseptin valinnan (lokakuu 2018) jälkeen kehitysvaiheessa siirryttiin yleissuunnitteluvaiheeseen, joka kestää noin vuoden. Tämän jäl-keen Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin valtuusto päättää toteutusvaihee-seen siirtymisestä. Rakentamisen on suunniteltu alkavan vuonna 2020 ja Ahveniston sairaala on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2024.

2. RMK pukutilojen uusinta, investointikohde: 44010088

Riihimäen yksikön 0. kerroksen pukutilat ovat alkuperäisessä kunnossa ja ovat tulleet teknisen käyttöikänsä päähän. Lisäksi pukukaapit ovat huo-nokuntoisia ja isokokoisia, joissa ei ole liitäntää ilmastointiin. Pukukaap-pien uusiminen nykyisin käytössä oleviin kapeampiin malleihin lisää li-säksi pukutilojen kapasiteettia.

Remontin tarkoituksena on sijoittaa remontoitavalle alueelle n. 200 puku-kaappia ja tilaa työvaatevarastolle. Tarkoitus on vähentää kosteiden tilo-jen määrää sekä saada pukutilaratkaisut toteutumaan nykyistä tiiviimmin.

Remontti toteutetaan kahdessa vaiheessa niin, että väistötilana käyte-tään entistä koulutustilaa remontin aikana. Remontti on alkanut vuonna 2018 ja jatkuu vuodelle 2019.

3. RMK Koulutustila, investointikohde: 44010089

Riihimäen yksikössä ei ole ruokasalia lukuun ottamatta isompaa koulu-tus- ja kokoustilaa. Sairaalarakennuksen 0. kerroksessa on käyttämätön tila, yhteensä n. 100 m², joka voidaan saneerata kokous- ja koulutusti-laksi. Tilaan tarvitaan ilmanvaihdon uusiminen sekä pintaremontti. Tilaa voidaan käyttää sairaanhoitopiiriin ja terveyskeskuksen yhteiskäytössä. Investointi toteutetaan pukutilojen uusinnan jälkeen vuonna 2019.

4. RMK 2. kerros osaston saneeraus, investointikohde: 44010080

2-kerroksen tiloille on suunniteltu peruskorjaustasoista remonttia (viemä-rit, sähköt, sairaalakaasut, ilmanvaihto, hoitajakutsu, sprinkleri-laitteisto)

vuoden 2018 aikana. Ennen remontin aloitusta 2-kerroksen tuleva käyttötarkoitus selvitetään ja tuleva käyttötarkoitus huomioidaan remontin sisällössä ja lopullisessa suunnittelussa.

5. RMK 3. kerros osaston saneeraus

Riihimäen yksikön 3. kerroksessa hoidetaan akuuttisairaanhoidoa tarvitsevia potilaita. Potilasmäärän nostoa nykyisestä on toivottu, joka ei ole mahdollista ilman paloteknisten suojaustasojen muutoksia. 3. kerrosta ei ole saneerattu ja tiloissa on remontoitotarvetta seinien, ovien, lattioiden sekä märkätilojen osalta. Lisäksi 3-kerroksen potilaskutsujärjestelmä on elinkaarensa loppupuolella eikä varaosia tai laajentamismahdollisuuksia ole saatavilla. Myös sähköjärjestelmät ovat alkuperäiset ja uudistamisen tarpeessa. Vesi-, lämmitys- ja viemäriverkostojen sekä ilmanvaihdon uusimisen laajuuden tarvetta selvitetään.

Huomioitavaa on myös, että 2-kerroksen remontoinnin yhteydessä tehtävät viemärisaneeraukset tulevat haittaamaan 3-kerroksen toimintaa. 2- ja 3-kerrosten remointi vaatii koordinaatiota keskinäisistä riippuvuuksista johtuen. 3-kerroksen pintaremontoinnin, paloteknisten suojaustason parannusten sekä peruskorjaustasoisen remontoinnin tarpeet ja toteutusmahdollisuudet selvitetään tarkemmin 2018-2019 aikana.

6. HML Osastojen suihkutilojen korjaukset 3-6 kerros, investointikohde: 44010047

Tilatyöryhmässä 30.8.2016 on päätetty, että osastojen suihkutilat (n. 40 kpl:tta) uusitaan. Projekti on alkanut 2017 aikana ja jatkuu tarpeellisin osin vuonna 2019.

7. HML Synnytyssalien sisäilmakorjaukset, investointikohde: 44010071

Saneeraus koostuu ulkoseinärakenteiden tiivistämisestä, vanhojen villa-alakattojen vaihdosta ja valaistuksen ja ilmanvaihdon päätelaitteiden uusimisesta, paloilmoinnin järjestelmäuusinnasta, hoitajakutsujärjestelmän uusinnasta sekä lattian eristämisestä funktionaalisella kalvolla.

Työt on aloitettu vuonna 2018 toteuttamalla korjaukset vaiheistaen neljässä osassa, siten että toiminta pystyi osastolla keskeytyksettä jatkuamaan. 2019 aikana toteutetaan sellaiset työt joita ei vaiheistuksen aikana ollut mahdollista toteuttaa.

8. HML Välinehuollon muutostyöt, investointikohde: 44010064

Välinehuollon 2018 remontoituun P-kerroksen pesutilassa (DP 001) on käyttöön otettu viides pesukone. Kyseinen kone on koekäytetty ja täysin käytössä, joten esteitä 1.krs:n pesukoneiden purkuun ei ole. Välinehuollon muutostyöt jatkuvat 2019 tammikuussa 1. kerroksessa.

Muutostyöt toteutetaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe sisältää tarvittavat työt kuivauskaappi- ja pesukonelaitteistojen asennuksiin ja

käyttöönottoon liittyen. Toisessa vaiheessa toteutetaan väliseinä- ja ovi-
ratkaisuja. Kolmannessa vaiheessa tehdään työt liittyen vanhojen pesu-
koneiden poistoon ja uuteen kulkuaukkoon.

9. RMK 4. kerros saneeraus

4-kerroksen tiloille on alustavasti suunniteltu peruskorjaustasoista re-
monttia (vesi-, viemäri-, lämmitys-, ilmanvaihto-, sähkö-, sprinkleri- ja pin-
tamateriaalien uusinnat sekä mahdollisten sairaalakaasujen ja hoitajakut-
sujen uusinnat). Ennen remontin aloitusta kerroksen tuleva käyttötarkoi-
tus selvitetään ja se huomioidaan remontin sisällössä ja lopullisessa
suunnittelussa.

10. RMK 5. kerros saneeraus

5-kerroksen tiloille on alustavasti suunniteltu peruskorjaustasoista re-
monttia (vesi-, viemäri-, lämmitys-, ilmanvaihto-, sähkö-, sprinkleri- ja pin-
tamateriaalien uusinnat sekä mahdollisten sairaalakaasujen ja hoitajakut-
sujen uusinnat). Ennen remontin aloitusta kerroksen tuleva käyttötarkoi-
tus selvitetään ja se huomioidaan remontin sisällössä ja lopullisessa
suunnittelussa.

11. RMK IV-konehuoneen saneeraus Röntgen-siipi A3 osa, investointikohde:44010111

IV-laitteisto on vanhaa alkuperäistä tekniikkaa joka on elinkaarensa
päässä. Tiloilla on lisääntyvä jäähdytystarve. Lisäksi uudella laitteistolla
voidaan parantaa energiatehokkuutta ja vähentää hukkaa.

Investointi sisältää tarpeelliset IV-kanavamuutokset, uudet IV-laitteistot ja
tarvittavat järjestelmät energiatehokkuuden parantamiseksi.

12. RMK IV-konehuoneen saneeraus Poliklinikka-siipi A4 osa

IV-laitteisto on vanhaa alkuperäistä tekniikkaa joka on elinkaarensa
päässä. Tiloilla on lisääntyvä jäähdytystarve. Lisäksi uudella laitteistolla
voidaan parantaa energiatehokkuutta ja vähentää hukkaa.

Investointi sisältää tarpeelliset IV-kanavamuutokset, uudet IV-laitteistot ja
tarvittavat järjestelmät energiatehokkuuden parantamiseksi.

13. RMK kylmälaitoksen laajennus, investointikohde: 44010112

Nykyiset jäähdytyskoneet eivät riitä jatkuvasti lisääntyvälle jäähdytystar-
peelle. Sijoituspaikka jäähdytysjärjestelmän lisälaitteistolle on olemassa.
Investointi sisältää tarpeelliset kanavisto-, laitteisto ja järjestelmämuutok-
set jäähdytysjärjestelmän laajentamiseksi.

14. HML ajorampin betonikorjaus ja päällysteen uusiminen, investointikohde: 44010113

Pääsisäänkäynnin yhteydessä olevalla ajorampilla on havaittu vaurioita kaidarakenteissa ja päällysteessä sekä vesieristeen vuotokorjaustarvetta. Rakenteet ja vesieristeet korjataan ja päällyste uusitaan tarpeellisin osin.

15. HML Ahvenisto/psyk./suihkutilojen korjaus, investointikohde: 44010114

Ahveniston rakennuksessa (rakennus A) sijaitsevan psykiatrisen osaston märkätiloissa on havaittu vaurioita. Vanha lattiapinnoite on alkanut irrota alustastaan joissain tiloissa. Vanha pinnoite uusitaan neljässä märkätilassa ja märkätiloihin tehdään tarpeellisin osin muita tarpeellisia muutoksia.

16. HML Virkistyspaikkojen jäte- ja talousvesimuutokset ja pesutilojen korjaus, investointikohde: 44010115

Päivitetyn jätevesiasetuksen vaatimusten mukaisesti toteutetaan tarpeelliset muutostyöt virkistyspaikkojen jäteveden käsittelyyn liittyen. Samassa yhteydessä tehdään muutokset talousvesijärjestelyihin sekä tarpeelliset korjaukset käytössä oleviin pesutiloihin.

Harmaat vedet Suvirannan ja Salomankallion virkistyspaikoista on imeytetty maastoon. Harmaan veden kokoamiseksi virkistyspaikoille rakennetaan tarvittavat umpisäiliöt ja niihin liittyvät tarpeelliset järjestelyt.

Munakkaan virkistyspaikan talousvesi on otettu pintakaivoista, Suvirannen ja Salomankallion vesi puolestaan viereisestä järvestä. Munakkaalla veden riittävyys on ollut puutteellista ja vesi on kaivosta säännöllisesti joko loppunut tai ollut vähissä. Suvirannan talousvesi on puhdistettu mekaanisella suotimella. Talousveden laadun ja saatavuuden varmistamiseksi virkistyspaikoille rakennetaan porakaivot talousvedelle. Lisäksi pesutiloja korjataan tarpeellisin osin.

17. HML tekonivelleikkaustoimintaan liittyvät muutokset, investointikohde:44010110

Tekonivelleikkaustoiminnan vaatimien muutosten johdosta HML yksikössä tarvitaan lisää potilashuone-, lääkehuone- ja työskentelytilaa. Lisätila toteutetaan pääosin siirrettävän rakennuksen asentamisella ja käyttönotolla. Lisäksi osastolta 1 varataan ja remontoidaan huoneita käyttöön sekä yksi leikkaussali varataan tekonivelleikkauksille.

18. HML yksikön muut sisäilmakorjaukset 2019, investointikohde:44010116

Tarvekartoitusten perusteella tehtävät välttämättömät muutokset sisäilmaongelmakohteiden poistamiseksi.

19. HML yksiköiden pienet muutostyöt 2019, investointikohde: 44010117

Tarvekartoitusten perusteella tehtävät välttämättömät muutokset yksiköiden toimintaedellytysten parantamiseksi.

20. RMK yksiköiden pienet muutostyöt 2019, investointikohde: 44010118

Tarvekartoitusten perusteella tehtävät välttämättömät muutokset yksiköiden toimintaedellytysten parantamiseksi.

21. HML Sähköverkon/hissien uudistaminen 2019, investointikohde:44010119

Sairaalan sähköverkkoa on peruskorjaus- ja muutostöiden yhteydessä uudistettu vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Osa verkosta ja laitteistosta vaatii modernisointia lähivuosina (muuntamot, suurjännitekojeistot, pää- ja nousukeskukset, varavoimalaitteisto, hissit). Vuonna 2019 sähköverkon/hissien modernisointia on jatkettava edelleen esiin tulevien tarpeiden perusteella.

22. RMK Sähköverkon/hissien uudistaminen 2019, investointikohde:44010120

Sairaalan sähköverkkoa on peruskorjaus- ja muutostöiden yhteydessä uudistettu vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Osa verkosta ja laitteistosta vaatii modernisointia lähivuosina (muuntamot, suurjännitekojeistot, pää- ja nousukeskukset, varavoimalaitteisto, hissit). Vuonna 2019 sähköverkon/hissien modernisointia on jatkettava edelleen esiin tulevien tarpeiden perusteella.

23. HML D- ja F- osan katon korjaus, investointikohde: 44010121

Sairaalarakennuksen (rakennusosat D-E-F) vesikate on alkuperäinen ja katon singelikerroksen päällä kasvaa jäkälää ja sammalta. Tietyiltä osin sadevesi pääsee lisäksi lammikoitumaan katon väärän muotoilun vuoksi. Vesikate on teknisen käyttöikänsä lopussa ja tietyiltä kohdilta korjaus on välttämätön lisävaurioiden ehkäisemiseksi.

Investoinnissa kattoja ei uusita kokonaan vaan rakennuksen D- ja E-osilla suoritetaan pintahuopakorjauksia sekä vesikaton kallistuskorjauksia tarpeen mukaan, jotta elinkaarta voidaan jatkaa. F-osalla suoritetaan pintahuopakorjauksia tarpeellisilta osilta.

7.5 Kuntamaksut

7.5.1 Kuntamaksut vuonna 2019, ilman ensihoitoa

	Keskus- sairaala *	Ulkopuol. sairaalat	Jäsen- maksu	Tasaus- maksu	Yhteensä
Forssa	7 678 000	4 888 000	298 000	-249 000	12 615 000
Humppila	1 068 000	1 040 000	40 000	-325 000	1 823 000
Jokioinen	2 179 000	1 182 000	92 000	9 000	3 462 000
Tammela	3 031 000	1 659 000	107 000	-9 000	4 788 000
Ypäjä	927 000	752 000	41 000	5 000	1 725 000
Forssan seutu	14 883 000	9 521 000	578 000	-569 000	24 413 000
Hattula	8 471 000	1 865 000	167 000	183 000	10 686 000
Hämeenlinna	71 670 000	14 478 000	1 175 000	-40 000	87 283 000
Janakkala	15 430 000	3 519 000	289 000	112 000	19 350 000
Hämeenlinnan seutu	95 571 000	19 862 000	1 631 000	255 000	117 319 000
Hausjärvi	6 917 000	2 278 000	148 000	166 000	9 509 000
Loppi	7 019 000	2 248 000	139 000	-122 000	9 284 000
Riihimäki	26 339 000	6 591 000	504 000	270 000	33 704 000
Riihimäen seutu	40 275 000	11 117 000	791 000	314 000	52 497 000
YHTEENSÄ	150 729 000	40 500 000	3 000 000	0	194 229 000

* sisältää Forssan leikkaustoiminnan siirrosta yleiseen kuntalaskutukseen siirtyvän 40 % eli 830 000 euroa sekä palliativisen pkl 103 000 euroa.

Lisäksi Hämeenlinnalta laskutetaan jätevesimaksua 100 000 euroa.

7.5.2 Kuntamaksujen vertailu 2018 – 2019

	Kuntamaksut		Muutos 2019/2018	
	2018	2019*	euroa	%
Forssa	13 386 000	12 615 000	-771 000	-5,8
Humppila	1 948 000	1 823 000	-125 000	-6,4
Jokioinen	3 405 000	3 462 000	57 000	1,7
Tammela	4 765 000	4 788 000	23 000	0,5
Ypäjä	1 973 000	1 725 000	-248 000	-12,6
Forssan seutu	25 477 000	24 413 000	-1 064 000	-4,2
Hattula	10 759 000	10 686 000	-73 000	-0,7
Hämeenlinna	87 650 000	87 283 000	-367 000	-0,4
Janakkala	19 718 000	19 350 000	-368 000	-1,9
Hämeenlinnan seutu	118 127 000	117 319 000	-808 000	-0,7
Hausjärvi	9 660 000	9 509 000	-151 000	-1,6
Loppi	10 238 000	9 284 000	-954 000	-9,3
Riihimäki	34 160 000	33 704 000	-456 000	-1,3
Riihimäen seutu	54 058 000	52 497 000	-1 561 000	-2,9
YHTEENSÄ	197 662 000	194 229 000	-3 433 000	-1,7

* Kuntamaksut 2019 ilman 1 245 000 euroa, joka laskutetaan erikseen Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä.

Ensihoidon kuntamaksut, talousarvio 2019

	Ta2018	Ta2019	Muutos 2019/2018	
			euroa	%
Forssa	688 000	712 000	24 000	3,5
Humpila	93 000	95 000	2 000	2,2
Jokioinen	212 000	219 000	7 000	3,3
Tammela	248 000	255 000	7 000	2,8
Ypäjä	95 000	98 000	3 000	3,2
Forssan seutu	1 336 000	1 379 000	43 000	3,2
Hattula	384 000	398 000	14 000	3,6
Hämeenlinna	2 694 000	2 802 000	108 000	4,0
Janakkala	663 000	688 000	25 000	3,8
Hämeenlinnan seutu	3 741 000	3 888 000	147 000	3,9
Hausjärvi	343 000	352 000	9 000	2,6
Loppi	322 000	332 000	10 000	3,1
Riihimäki	1 158 000	1 202 000	44 000	3,8
Riihimäen seutu	1 823 000	1 886 000	63 000	3,5
YHTEENSÄ	6 900 000	7 153 000	253 000	3,7

8 Kanta-Hämeen apuvälinekeskusliikelaitos

Kanta-Hämeen apuvälinekeskusliikelaitos on kunnallinen liikelaitos, joka on osa Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän organisaatiota. Liikelaitos tarjoaa tuottamiaan palveluja sairaanhoitopiirin sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden osalta sekä kunnille vammaispalvelujen apuvälineiden osalta.

8.1 Apuvälinekeskusliikelaitoksen toimintasuunnitelma 2019

Henkilöstö ja osaaminen	
SHP Strateginen tavoite	Osaava, motivoitunut, hyvinvoiva ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö Ammattilaisia houkutteleva työympäristö, hyvät jatkokoulutus- ja etenemismahdollisuudet ja edut
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Osaamisen varmistaminen n Yhteiset tavoitteet, sitoutuminen ja yhdessä tekeminen n Haluttu työpaikka
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Riittävä henkilökuntamäärä, osaamisen varmistaminen ja syventäminen sekä työssä jaksamisen ja -viihtymisen turvaaminen toimintayksikön tarpeiden mukaisesti. · Effector-pääkäyttäjien työmäärän huomioiminen henkilöstöresursseissa sekä erityisosaamista vaativan pääkäyttäjätöiden huomioiminen palkassa. · Toimivat sijaisjärjestelyt (osaaminen, määrä) ja riittävät määrärahat vähentävät työn kuormittavuutta ja parantavat työhyvinvointia.
Seurantamittarit	Koulutukset ja koulutusmäärärahojen käyttö Kehityskeskustelut Sairauspoissaolot Potilaspalaute

Toiminta ja yhteistyö	
SHP Strateginen tavoite	Nopea, oikea-aikainen vaikuttava ja turvallinen hoito Yhtenäiset ja tehokkaat hoitoketjut kotoa kotiin PTH-ESH-Erva
SHP Kriittiset menestystekijät	<ul style="list-style-type: none"> n Päivystävä ja elinvoimainen keskussairaala n Yhteistyön ja kumppanuuksien tiivistäminen n Hoitoketjujen aktiivinen kehittäminen ja uudistaminen n Digitaaliset palvelut
Tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Laadukas, oikea-aikainen apuvälineiden saatavuus ja -palvelu koko sairaanhoitopiirin alueella (erityisapuvälineet apuvälinekeskuksesta ja perusapuvälineet perusterveydenhuollon apuvälineyksiköistä) · Erva-yhteistyön tekeminen apuvälinehankinnoissa ja -kilpailutuksessa sekä mahdollisuuksien mukaan apuvälineluovutusten yhtenäistämistä valtakunnallisten apuvälineiden luovutusperusteiden mukaisesti.
Seurantamittarit	Potilaspalaute Palaute alueen terveyskeskusten apuvälineyksiköistä

Asiakas	
SHP Strategi- nen tavoite	Asiakaslähtöinen toiminta- ja palvelukulttuuri
SHP Kriittiset menestysteki- jät	<ul style="list-style-type: none"> n Hoitaminen on palvelua- hoitokokemus on myös palvelukokemus n Asiakaspalveluasenne- kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen korostunut merkitys n Asiakassuhteiden säilyttäminen ja uusien asiakkaiden hankinta (asiak- kaan valinnanvapaus) n Markkinointi ja brändäys osana toiminnan kehittämistä n Hoidon laatu, potilasturvallisuus ja prosessien toimivuus n Uuden sairaalan asiakaslähtöinen suunnittelu
Tavoitteet ja toteuttamis- suunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Takaisinsoittojärjestelmän käyttöönotto · Suunnitelman tekeminen apuvälineiden määräaikaishuoltojen toteutuk- sesta
Seurantamitta- rit	Potilaspalaute

Talous	
SHP Strategi- nen tavoite	Toimintakatteen kasvu Toimintakulujen hallinta Kustannustietoisuus
SHP Kriittiset menestys- teki- jät	<ul style="list-style-type: none"> n Vapaavalinta asiakkaiden "kotiuttaminen" / vapaavalinnan kohde n Tuottavuuden parantaminen / kustannuskasvun hallinta n Tasapainoinen talous n Talouden kokonaisuuden hallinta, raportointi ja ennustaminen n Liiketoimintaosaaminen n ESH/PTH/SOS rahoitusmallin konseptointi
Tavoitteet ja toteuttamis- suunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> · Hankintasopimusten seuranta · Muille kuin jäsenkuntalaisille tuotettujen apuvälinepalvelujen laskutuksen kehittäminen ja hallinta <ol style="list-style-type: none"> 1. Vakuutuspotilaiden apuvälinepalvelujen laskuttamista varten Effector- tietojärjestelmään kehitetyn kuntalaskutuksen mukaisen laskutusmallin käyttöönotto ja hallinta 2. Vapaavalinta -potilaiden apuvälinepalvelun laskuttamisen suunnittelu ja toteuttaminen
Seuranta- mittarit	Talousarvion toteuman seuranta

8.2 Apuvälinekeskusliikelaitoksen tuloslaskelma sekä rahoitus- ja investointilaskelma

Apuvälinekeskusliikelaitoksen tuloslaskelma 2019

Liikevaihto		3 237 000
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)		0
Valmistus omaan käyttöön		0
Liiketoiminnan muut tuotot		0
Tuet ja avustukset kuntayhtymältä		0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 160 000	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0	
Palvelujen ostot	<u>-235 000</u>	-1 395 000
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-249 000	
Henkilösivukulut	-52 000	
Eläkekulut	0	
Muut henkilösivukulut	<u>0</u>	-301 000
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 130 000	
Arvonalentumiset	<u>0</u>	-1 130 000
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-381 000</u>
Liikelylijäämä		30 000
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	
Muut rahoitustuotot	0	
Kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-30 000	
Muille maksetut korkokulut	0	
Korvaus peruspääomasta	0	
Muut rahoituskulut	<u>0</u>	-30 000
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		0
Satunnaiset tuoto ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	
Satunnaiset kulut	<u>0</u>	0
Ylijäämä enen varauksia		0
Poistoeron lisäys (-) ja vähennys (+)		0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		<u>0</u>
Tilikauden yli-/alijäämä		0

Apuvälinekeskusliikelaitoksen rahoituslaskelma 2019

Toiminnan rahavirta

Liikeylijäämä	30 000	
Poistot ja arvonalentumiset	1 130 000	
Rahoitustuotot- ja kulut	-30 000	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjauserät	0	1 130 000

Investointien rahavirta

Investointimenot	-1 230 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-1 230 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		-100 000

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys kuntayhtymältä	800 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kuntayhtymälle	-700 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0	
Lyhytaikaisten laonjen muutos kuntayhtymältä	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0	100 000

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset		0
Rahoituksen rahavirta		100 000

Rahavarojen muutos

0

Apuvälinekeskusliikelaitoksen investointilaskelma 2019

Menot

Irtaimistohankinnat	1 230 000	
Sisäinen lainanlyhennys	700 000	
Ulkoisen lainanlyhennys	0	
Menot yhteensä	1 930 000	1 930 000

Tulot

Poistot	1 130 000	
Sisäinen laina	800 000	
Tulot yhteensä	1 930 000	1 930 000

9 Talous suunnitelmakaudella 2019 – 2022, ilman ensihoitoa

	1 000 euroa			
	2019	2020	2021	2022
Tuloslaskelma				
Toimintatuotot	226 641	231 012	235 468	240 010
Toimintakulut	-216 888	-221 226	-224 544	-227 912
Käyttökate	9 753	9 786	10 923	12 098
Rahoitustuotot ja -kulut	200	-315	-915	-1 763
Vuosikate	9 953	9 471	10 008	10 335
Poistot	-9 953	-9 000	-9 500	-10 000
Tilikauden tulos	0	471	508	335
Rahoituslaskelma / Investointilaskelma				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 511	13 700	13 700	15 700
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	37 735	53 020	87 160	116 040
Lainat 31.12.	65 178	104 498	177 958	278 298
Kuntamaksut	194 229	198 114	202 076	206 117
Kuntamaksujen kasvu%	-1,7 %	2,0	2,0	2,0

Kuntamaksut kasvavat 2 % ja muut toimintatuotot 1,5 % vuosittain

Toimintakulut kasvavat 1,5 %:n vuosittain

Rahoituskuluihin sisältyy Ahveniston sairaalan lainoituksesta arvioidut korkokulut

Talouden tasapainottaminen 2015 – 2019

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMA

2018 ilman Forssan seudun leikkaustoiminnan siirrosta laskutettavia kuntamaksuja

2019 ilman Forssan seudun leikkaustoiminnan siirrosta erikseen FSHKY:itä laskutettavia kuntamaksuja 1 245 000 euroa

	<u>Kuntamaksut</u>	<u>Kasvu%</u> <u>ed. vuodesta</u>	<u>Kuntamaksuilla</u> <u>rahoitettava määrä</u>	<u>Alijäämä/ylijäämä</u>	<u>Kumul.ali.</u> <u>alkuperäinen</u>	<u>Tilinpäätös/</u> <u>Ennuste</u>
Tp 2013	169 012 000	3,8	177 853 000	-8 841 000	-24 128 000	-24 128 000
Ta 2014	177 450 000	5,0	179 550 000	-2 100 000	-26 228 000	-25 536 000
Ta 2015	184 220 000	3,8	183 141 000	1 408 000	-24 820 000	-23 243 000
Ta 2016	191 350 000	3,9	186 565 000	4 785 000	-20 035 000	-17 595 000
Ta 2017	196 400 000	2,6	187 692 000	8 708 000	-11 327 000	-11 173 000
Ta 2018	197 762 000	0,7	189 646 000	8 116 000	-3 211 000	-3 808 000
Enn 2019	194 329 000	-1,7	194 329 000	0	-3 211 000	-3 808 000

Kuntamaksut ilman ensihoitoa

Alijäämä 2015 alkaen = kuntamaksut - kuntamaksuilla rahoitettava määrä

Vuodelle 2015 lisätty ylijäämää 327 000 euroa, joka kertyy päivystyksen ulkokuntalaskutuksen lisäyksestä

Vuonna 2016 vähennetty kuntamaksuja 250 000 euroa 4 %:n laskennallisesta määrästä

Vuonna 2017 ja 2018 vähennetty kuntamaksuja 2,6 milj. euroa kikyn vaikutuksesta

Kunnilta pyydettyjen lausuntojen perusteella tasapainottamisohjelmaa on jatkettu vuodella vuoden 2019 loppuun asti

Vuonna 2019 lisätty kuntamaksuja Forssan seudun leikkaustoiminnan siirrosta 830 000 euroa ja palliativinen pkl 103 000 euroa.

Alijäämän kattamisesta vuonna 2020 sovitaan erikseen kuntien kanssa

Hoitopäivät

Operatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Yleis- ja pehmytosakirurgia	20 781	20 000	20 605	20 695	0	0
Ortopedia	7 862	8 750	7 871	7 905	1	0
Silmätaudit	1 631	1 494	1 742	1 800	10	3
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	1 186	1 170	1 035	970	-18	-6
Hammas-, suu- ja leukasairaudet	325	350	293	291	-10	-1
Naistentaudit	1 461	1 585	1 383	1 376	-6	-1
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	6 415	6 500	5 933	5 903	-8	-1
Yhteensä	39 661	39 849	38 862	38 940	-2	0
Konservatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Akuuttilääketiede, tarkkailu	5 918	6 844	6 395	6 363	8	-1
Syöpätaudit	81	60	180	200	147	11
<i>Sisätaudit ilman kardiologiaa</i>	<i>8 781</i>	<i>9 300</i>	<i>9 266</i>	<i>9 096</i>	<i>4</i>	<i>-2</i>
<i>Kardiologia (Sydänsairaala)</i>	<i>4 945</i>	<i>5 625</i>	<i>4 825</i>	<i>4 925</i>	<i>0</i>	<i>2</i>
Sisätaudit yhteensä	13 726	14 925	14 091	14 021	2	-1
Keuhkosairaudet	3 116	4 604	3 258	3 242	4	0
Neurologia	7 404	6 900	7 106	7 150	-3	1
Ihotaudit	150	171	93	100	-33	8
Lastentaudit	3 090	2 800	2 739	2 725	-12	-1
Lastenneurologia	9	40	8	7	-22	-13
Yhteensä	33 494	36 344	33 870	33 808	1	0
Psykiatrian tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Lastenpsykiatria	1 236	1 250	1 164	1 158	-6	-1
Nuorisopsykiatria	3 134	2 683	2 616	2 603	-17	0
Aikuispsykiatria	18 040	17 000	18 561	18 500	3	0
Yhteensä	22 410	20 933	22 341	22 261	-1	0
Hoitopäivät yhteensä	95 654	97 126	95 258	95 195	0	0

Hoitojaksot

Operatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Yleis- ja pehmytosakirurgia	5 665	6 300	5 441	5 507	-3	1
Ortopedia	2 802	3 600	2 641	2 693	-4	2
Silmätaudit	1 623	1 550	1 747	1 800	11	3
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	872	870	772	770	-12	0
Suusairaudet	282	300	246	247	-12	0
Naistentaudit	798	750	814	800	0	-2
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	1 647	1 730	1 545	1 500	-9	-3
Yhteensä	13 689	15 100	13 206	13 317	-3	1
Konservatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Akuuttilääketiede, tarkkailu	5 867	6 733	6 372	6 300	7	-1
Syöpätaudit	26	30	50	60	131	20
Sisätaudit (ilman kardiologiaa)	1 533	1 750	1 776	1 735	13	-2
Kardiologia (Sydänsairaala v. 201	1 236	1 100	1 045	1 100	-11	5
Sisätaudit yhteensä	2 769	2 850	2 821	2 835	2	0
Keuhkosairaudet	634	750	603	606	-4	0
Neurologia	1 221	1 200	1 168	1 200	-2	3
Ihotaudit	16	24	12	12	-25	0
Lastentaudit	1 032	1 050	1 007	1 012	-2	0
Lastenneurologia	8	15	6	6	-25	0
Yhteensä	11 573	12 652	12 039	12 031	4	0
Psykiatrinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos % Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos % Ennuste 2018/ Suunnite 2019
Lastenpsykiatria	67	55	57	58	-13	2
Nuorisopsykiatria	145	121	158	159	10	1
Aikuispsykiatria	671	700	707	711	6	1
Yhteensä	883	876	922	928	5	1
Hoitojaksot yhteensä	26 204	28 628	26 256	26 365	1	0

Kuntalaskutettavat käynnit

Operatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos% Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos% Ennuste 2018/ Suunnite 2019
11 Anestesiologia ja tehohoito	286		268	272	-5	1
20 Kirurgia	3 270		3 114			
20G Gastroenterologinen kirurgia	8 335		8 920			
20L Lastenkirurgia	3 112		2 866			
20P Plastiikkakirurgia	3 309		3 799			
20U Urologia	8 364		7 054			
20V Verisuonikirurgia	2 683		2 624			
Kirurgia yhteensä *	29 074	29 700	28 379	29 537	2	4
20O Ortopedia ja traumatologia	14 841	15 950	14 055	14 463	-3	3
31 Naistentaudit	8 862	9 182	8 269	8 394	-5	1
32 Synnytys	6 888	6 990	6 549	6 600	-4	1
50 Silmätaudit	18 791	19 200	18 675	19 500	4	4
55 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	9 143	7 500	10 634	10 315	13	-3
55B Audiologia/Kuulokeskus	5 668	5 500	4 884	4 685	-17	-4
58 Hammas-, suu- ja leukasairaud	1 533		1 009			
58V Suu- ja leukakirurgia	1 950		2 237			
58X Hampaiston oikomishoito	498		360			
58Y Kliininen hammashoito	496		589			
Suusairaudet yhteensä *	4 477	4 610	4 197	4 259	-5	2
Operatiivinen tulosalue yhteensä	98 030	98 632	95 910	98 025	0	2

Konservatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos% Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos% Ennuste 2018/ Suunnite 2019
10 Sisätaudit	2 636		2 393			
10E Sisätautien endokrinologia	5 610		6 059			
10F Sisätautien geriatria * siirretty eri	219		62			
10G Sisätautien gastroenterologia	7 754		8 352			
10H Kliininen hematologia	8 132		7 110			
10R Reumatologia	7 349		8 565			
Sisätaudit yhteensä *	31 701	31 070	32 542	33 314	5	2
101 Dialyysi	7 333	7 100	7 629	7 569	3	-1
10I Infektiosairaudet	587	550	567	563	-4	-1
10M Nefrologia	2 632	2 650	2 624	2 604	-1	-1
10K Kardiologia (Sydänsairaala)	8 052	8 890	8 550	7 850	-3	-8
15E Akuuttilääketiede/esh	16 782			16 484		
15Y Akuuttilääketiede/pth	25 963			27 516		
Akuuttilääketiede yhteensä *	42 745	43 950	44 285	44 000	3	-1
40 Lastentaudit	5 389					
402 Lasten diabetologia	469					
40A Lasten allergologia	864					
40D Neonatologia	1 168					
40E Lasten endokrinologia	245					
40G Lasten gastroenterologia	733					
40H Lasten hematologia	168					
40I Lasten infektiosairaudet	93					
40K Lasten kardiologia	355					
40M Lasten nefrologia	147					
40R Lasten reumatologia	1 444					
Lastentaudit yhteensä *	11 075	11 385	10 812	10 974	-1	1
60 Ihotaudit ja allergologia	11 164	11 100	10 732	10 893	-2	2
65 Syöpätaudit	8 122	8 917	7 999	8 400	3	5
77 Neurologia	9 386	8 100	9 909	9 800	4	-1
78 Lastenneurologia	3 337	3 289	3 865	3 600	8	-7
80 Keuhkosairaudet	10 125	8 730	9 859	10 007	-1	1
96 Fysiatria	10 064	9 950	10 135	10 000	-1	-1
97 Geriatria	7	440	322	326	4 562	1
Konservatiivinen tulosalue yhteensä	156 330	156 121	159 828	159 901	2	0
Psykiatrinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2017	Suunnite 2018	Ennuste 2018	Suunnite 2019	Muutos% Toteuma 2017/ Suunnite 2019	Muutos% Ennuste 2018/ Suunnite 2019
70 Psykiatria	35 339	37 000	35 387	35 918	2	1
74 Nuorisopsykiatria	10 706	10 800	11 763	11 940	12	1
75 Lastenpsykiatria	4 264	4 000	4 258	4 260	0	0
Psykiatrinen tulosalue yhteensä	50 309	51 800	51 408	52 117	4	1
Yhteensä	304 859	306 553	307 500	310 402	2	1

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatalla

Sairaansijat 2019

Osasto	sairaansijat	
4B	26	sisältää 4 valvontapaikkaa
6A	36	
6BH	18	lisäksi 6 päiväkäyntipaikkaa
6BK (Sydänsairaala)	16	
Rmk kuntoutus	12	
3A	10	lisäksi 6 päiväkäyntipaikkaa
Konservatiivinen yhteensä	118	
5A	40	
5B	40	
os. 1	29	
Operatiivinen yhteensä	109	
P2	17	sisältää 4 paikkaa pitkäaikaishoitoa vaativille potilaille
P3P	14	
P4K	17	
P5	14	
P6	11	
Lastenpsykiatria	7	
Psykiatria yhteensä	80	
Sairaansijat yhteensä	307	